

**REPERTORIUL ARHEOLOGIC
AL ROMÂNIEI**

JUDEȚUL BOTOȘANI

II. COMUNA AVRĂMENI

CONSIDERAȚII GENERALE DE ORDIN FIZICO-GEOGRAFIC *

Teritoriul comunei Avrămeni face parte din punct de vedere geomorfologic (ca și teritoriul comunei Albești), din subraionul *Cimpia Jijiei superioare și a Bășului* (subzona *Colinele Bășului și Volovățului*)¹. Este cuprins între 26° 52' 30" și 27° longitudine estică și între 48° și 48° 06' 30" latitudine nordică. Este de remarcă că paralela de 48° latitudine nordică intersectează chiar localitatea Avrămeni.

Acest teritoriu, care ocupă o suprafață de circa 130 kmp se prezintă în general ca un relief a cărui altitudine medie este cuprinsă între 175 și 200 m.

În ceea ce privește altitudinile maxime, acestea pot fi întâlnite prin aceste forme de relief cunoscute sub toponimele de : *Dealul Bodron* (cu movila Bodron) aflată la 270 m, situat în marginea de nord-vest a comunei, *Dealul* cu movila *Corb* (244 m), *Dealul*, denumit și *Coasta Avrămenilor*, cu movila *Făgădău* (250 m), *Dealul Baba Ileana*, cu Movila Ștefan cel Mare (215 m), *Dealul Bolnița* (200 m) aflat în zona satului Tudor Vladimirescu. Alte înălțimi, situate pe același teritoriu, poartă denumirile de : *Dealul Adășeni*, *Ponori*, *Ocoale*, *Bodeasa*, *Șerpărie* etc.

În ceea ce privește relieful, ca și în restul teritoriului județului și pe cel al comunei Avrămeni întâlnim forme de relief cum ar fi *holmurile* (forme mai proeminente, cu un contur în general rotunjit, delimitat de pante relativ abrupte), *podșurile* (suprafețe întinse sub forma unor poduri interfluviale) și *șesurile* (forme ale reliefului de acumulare realizate de riuri în holocen). Referindu-ne la acestea din urmă, putem spune că pe cursul inferior al Volovățului (din zona Avrămeni) șesurile sînt de dimensiuni mici. Pe suprafața lor se observă uneori acele „ochiuri glodoase” sau sărături datorate după V. Băcăuanu, prezenței unor orizonturi de marne puternic salinizate, aflate la circa 4 m sub aluviunile șesului, precum și existenței unor straturi acvifere ușor ascendente. Asemenea sărături au fost identificate pe șesul Volovățului în apropierea satului Panaitoia.

În ceea ce privește *terasele*, cunoscute de altfel pe văile mai importante din cuprinsul județului (cum ar fi Prutul, Jijia, Sitna etc), același cunoscut cercetător afirmă că ele lipsesc pe văile secundare, cum este cazul Volovățului.

---

* Pentru Cap. I (Comuna Albești), vezi „Hierasus”, V (1984), p.

¹ Vezi, Vasile Băcăuanu, *Cimpia Moldovei* (studiu geomorfologic), București, 1968, Mihai Ielenicz, în *Enciclopedia geografică a României*, București, 1982, p. 273 — 275 ; J. Ujvári, *Geografia apelor României*, București 1972, p. 539.

Văile se desfășoară, așa cum am mai spus, pe suprafețe destul de înguste. Cea mai importantă dintre ele este cea a Volovățului. Ea străbate teritoriul comunei pe direcția nord-vest sud-est, avînd o scurgere permanentă. La Adășeni, Volovățul generează două iazuri (unul de 15 și altul de 40 ha). Celelalte văi sînt mult mai înguste, unele dintre ele avînd o scurgere semipermanentă (mai ales în timpul precipitațiilor de primăvară), iar altele sînt complet seci. Dintre acestea menționăm Valea Zoițani, valea Răchilei (ambii afluenți pe stînga ai Volovățului), valea Bodeasa și valea Avrămeni (afluenți pe stînga ai Bașeului) și altele.

Se poate spune deci, că relieful din zona la care ne referim se prezintă sub forma unor interfluvii destul de largi, cu aspect colinar și deluros sub formă de platouri fragmentate de o rețea hidrografică reprezentată de văile amintite, a căror versanți sînt uneori afectați de procesele de alunecare.

Cadrul fizico-geografic schițat mai sus, privind teritoriul comunei în discuție, ne permite, credem, o mai bună înțelegere asupra evoluției continuității și densității locuirilor umane de aici, începînd cu cele paleolitice (dealtfel destul de firave) și sfîrșind cu cele feudal — tirzii.

Astfel, s-a putut constata că purtătorii culturii Cucuteni își aveau așezările pe unele forme de relief mai înalte cum ar fi *holmurile*, *podșurile* sau chiar *hîrtoapele* (acestea reprezentînd o formă de alunecare de teren, frecvent întîlnită la obirșiile unor torenți, cu bazin de recepție semicircular și care deși instabilă a fost folosită de om (oferind atît un bun adăpost contra vînturilor cît și o sursă de aprovizionare cu apă). Alte comunități cum sînt cele din secolul IV e.n., preferau terenurile joase, de obicei șesurile sau chiar luncile.

CONSIDERAȚII DE ORDIN ARHEOLOGIC—ISTORIC

Pe teritoriul comunei Avrămeni s-au depistat pînă în prezent un număr de 33 puncte arheologice, dintre care 22 cu resturi atribuite unei singure culturi și altele 11 cu resturi culturale aparținînd la două sau mai multor culturi din perioade istorice diferite.

Aceste puncte se pot repartiza pe culturi astfel:

- A — *paleolitic* (fază neprecizată), 1 punct;
- B — *eneolitic*, cultura Cucuteni, 13 puncte, dintre care într-unul singurs-au putut distinge fazele A—B și B, în patru dintre ele se poate preciza faza B, iar în alte 8 puncte nu se poate preciza faza datorită corodării puternice a materialului strîns prin periegeze;
- C — *perioada de tranziție de la eneolitic la epoca bronzului*, cultura Horodiștea, 1 punct;
- D — *perioada de tranziție de la eneolitic la epoca bronzului*, fără a se putea preciza cultura materială, 4 puncte;
- E — *epoca bronzului*, faza tîrzie, cultura Noua, 5 puncte;
- F — *prima epocă a fierului*, 2 puncte;
- G — *a doua epocă a fierului*, 3 puncte;
- H — *epoca fierului*, fără a se preciza perioada, 1 punct;
- I — *perioada corespunzătoare provinciei romane Dacia*, secolele II—III e.n., 1 punct;

- J — *mileniul I, secolele III—IV, 7 puncte* ;
 K — *pentru secolele VI—X, ca și XI—XIII până în prezent nu s-au descoperit vestigii pe cuprinsul comunei Avrămeni.*
 L — *pentru secolul al XIV —lea, prima jumătate, un singur punct.*
 M — *din feudalismul dezvoltat, a doua jumătate a sec. XIV — secolul al XVI-lea, 2 puncte* ;
 N — *din feudalismul târziu, secolele XVII—XVIII, 5 puncte* ;
 O — *din epoca feudală, fără a se putea preciza perioada, 2 puncte.*

Reproducem informația despre descoperirea unui tezaur monetar cu piese poloneze din secolul al XVI-lea și prezentăm câteva piese monetare din secolele XVI—XIX provenind din descoperiri întâmplătoare, făcute mai ales în zona satului Adășeni și pe locul unei siliști feudale, de unde provine cea mai veche dintre piese, trei groși polonezi de argint de la 1584.

Am putut stabili cu probabilitate locul pe care s-au aflat satele dispărute IACACI ((atestat documentar în secolul al XV-lea) și DRESLIVE (atestat în secolul al XVI-lea).

Menționăm cele 29 *movile* de pe cuprinsul comunei (între care câteva distruse oarecum recent), situate, cele mai multe, pe culmi de deal. Distrugerea unora dintre ele, a scos la suprafață piese care au putut fi încadrate din punct de vedere tipologic. Cazanul scito-sarmatic de bronz, aflat în expoziția de bază a Muzeului de istorie a Moldovei — Iași, documentează un nivel de locuire din secolele I—IV e.n. Nu se poate preciza dacă provine dintr-un mormânt inițial sau unul secundar. Aceași neclaritate rămîne și pentru alte trei *movile* distruse recent, despre care am putut culege doar informații vagi. Unele *movile* aflate în zonă (Manoleasa — Hănești) au putut fi încadrate cronologic în urma săpării unora dintre ele² (cu ani în urmă), în perioada de tranziție de la eneolitic la epoca bronzului (Slobozia — Hănești — mormânt cu ocră), în prima epocă a fierului (Hrițeni — Manoleasa — mormânt inițial de incinerare cu ring de piatră, precum și morminte secundare din secolele II—III, probabil sarmatice, în mantaua unor *movile* mai vechi (Hrițeni — Manoleasa și Slobozia — Hănești).

Aducem și cu acest prilej mulțumirile noastre arheologilor Octavian Iliescu, Gheorghe Bichir, Mircea Babeș și Aristotel Crișmaru, care ne-au ajutat la încadrarea cronologică a materialelor precum și unor profesori și învățători din comuna Avrămeni, care ne-au furnizat prețioase informații referitoare la punctele arheologice descoperite : V. Adăscăliței și I. Nichilescu de la școala Avrămeni, Marcel Pinzaru de la școala Panaitoiaia, Ioan Melnicu de la școala Aurel Vlaicu, precum și Dumitru Avasilcăi, Mihai Tatarciuc și Andrei Poh de la școala Adășeni.

Ca și pentru comuna Albești, harta arheologică a fost executată de Iuliana Barnea de la Institutul de Arheologie — București, iar desenele după materiale de către Camelia Nistor, de la Muzeul Județean Botoșani, cărora de asemenea le mulțumim.

² Referitor la aceste descoperiri a se vedea : *Din tr. jud. Bot.*, 1974, p. 144 ; *RAJB*, I, p. 143. 159, 167 ; *Materiale*, XIV, 1980, p. 322, fig. 13/1.

REPERTORIUL ARHEOLOGIC (PE SATE) AL PUNCTELOR

II. 1. AVRĂMENI, sat, comună (1968)*

Duminire veche : Avrămeni

Mențiuni documentare : 1554—1555 ; 12 aprilie 1558 ;

R. 1772 — 1774 ; H. 1835

Observații : Potrivit recensămintelor din anii 1772—1774, la Avrămeni existau la primul recensămint (în 1772) 71 de gospodării, iar la al doilea (în 1774), 98 gospodării. Satul era proprietatea mănăstirii Sf. Spiridon, marea majoritate a locuitorilor prestind slujbă la poșta din Volovăț³. Este interesant de menționat că Avrămenii nu figurează în *Condica vîstieriei Moldovei* din 1816, iar harta din 1835 menționa la Avrămeni doar 24 gospodării (curți)⁴.

II. 1. A. Loturile Mici = Siliștea (1)

La aproximativ 0,5 km nord de sat, pe partea stîngă a drumului Avrămeni—Panaitoaia, s-au descoperit fragmente ceramice aparținînd perioadei feudalismului tîrziu (fig. 1/1—3) și mult material care se încadrează în mileniul I, secolele III—IV, e.n. (fig. 1/4—13). Nu excludem posibilitatea ca așezarea feudală, așa cum indică tradiția și toponimul, să reprezînte siliștea ve-

* După împărțirea administrativ-teritorială din 1968.

³ Recensămintul din 1774 înregistra la Avrămeni 98 de gospodării, toate scutite de bir pe diferite motive : 4 preoți și dascăli, 1 chihac de poștă, 1 ruptaș, 1 slugă „a dumisale jienicerul Manolachi“, 1 argat al căpitanului de poștă și un jidov.

La poșta din Volovăț slujeau : 1. Ion Turcan, 2. Petre Turcan, 3. Andrei Armășan ; 4. Ștefan sin Andrei ; 5. Ion Paiu ; 6. Ștefan Cîrîmpeiu ; 7. Ioniță, scutar ; 8. Toader, dohotar ; 9. Grigoraș Ager ; 10. Sandul, scutar ; 11. Grigoraș, dohotar ; 12. Iacob zet lui ; 13. Sandul Chelsian ; 14. Ursul Chelsian ; 15. Toader Turcan ; 16. Nichita ; 17. Grigorie Oroșan ; 18. Vasile Oroșan ; 19. Dănilă, bejenar ; 20. Lupul zet lui ; 21. Vasile, baciul ; 22. Dumitrașco Stele ; 23. Grigori sin Catrinii ; 24. Dumitru Brad ; 25. Ursul Irincăi ; 26. Todosii Moșdan ; 27. Axintii Ciocoiu ; 28. Ion zet Brandaburului ; 29. Gheorghie Brad ; 30. Lupul sin Pătrașco ; 31. Gheorghie Strimban ; 32. Apostol ; 33. Vasile Iacob ; 34. Ursachi Iacob ; 35. Ion Bogdan, slab ; 36. Neculaiu Borleu ; 37. Toader brat lui ; 38. Gheorghită, zet Iacob ; 39. Lazăr sin Grigorie ; 40. Iordăchiță ; 41. Grigoraș Borleu ; 42. Ion sin cărașu ; 43. Ștefan Bețiv, slab ; 44. Ion zet Susii ; 45. Grigoraș, bejenar ; 46. Ștefan, cioban ; 47. Gheorghii Glodan ; 48. Ioniță Ciucian ; 49. Ștefan brat lui ; 50. Mihaiu, rus ; 51. Gavril, dohotar ; 52. Ioniță, dohotar ; 53. Gheorghii Robul, slab ; 54. Neculai Haitur ; 55. Ion Armășan ; 56. Andrieș dohotar ; 57. Toader comnat Petrii, slab ; 58. Pintilie Turcan ; 59. Toader Bobul, nevolic. 60. Ștefan, vâcar ; 61. Iosip, vâcar ; 62. Toader, vâcar ; 63. Constandin, vâcar ; 64. Ioniță sin Apostol ; 65. Axintii Novac ; 66. Lupul sin Macoveiu ; 67. Lupul, muntean ; 68. Ion Balaure ; 69. Constandin holțeu cu mamă ; 70. Ion sin Neculăeșii ; 71. Vasile comnat popei, argat la popa ; 72. Vasile sin Pătrașco ; 73. Pavel Său, slab ; 74. Vasile sin Nichitii, rus ; 75. Roman sin Brad ; 76. Petre Bouren ; 77. Gavril Cumpătă ; 78. Pricop sin Robul ; 79. Axintii, dohotar, slab ; 80. Lupul sin Macoveiu ; 81. Eftimie, bejenar ; 82. Todosii sin Lungul ; 83. Dumitrașco bejenar ot ocolul Botoșani ; 84. Gheorghie brat lui ; 85. Pentilie Burcel, bejenar ot ținutul Eșului ; 86. Ion sin Paraschiva ; 87. Lupul Budiu, vornic ; 88. Toader, vătămă ; 89. Mateiu zet Bogdan, vătămă. *Rufeturi/Preoți, dascăli/1*. Preotul Ștefan ; 2. Preotul Grigorie ; 3. Arhip, dascăl ; 4. Grigoraș, dascăl, *Chihac la poșta/1*. Neculaiu, chihac la poșta Volovăț. *Ruptași / Neculaiu, sirbul, ruptaș. Slugi/1*. Ioniță Brad, sluga dumisale jienicerului Manolache. *Jidovi/1*. Kopel, jidov. *Scutelnici/1*. Moisa scutelnic căpitanului Dumitrașcu din poștă. (Cf. Dimitrie, *M.e.f.*, I, p. 79 ; 517)

⁴ C. C. Giurescu, *P. R.*, p. 228.

chiului sat Avrămeni, menționat documentar din secolul al XVI-lea.

Filipescu-Dubău, *DGJD*, p. 308 și 350 (unde este menționată și *Valea siliștei*); Cercetare CRA, 1974, 1977 și 1983;
Col. MJB (nr. inv. P. 261 ; 321) ; Dia. col. ; Cl. a-n.

II.1 B *La Grădină* (2)

La circa 2 km est-nord-est de sat, de panta sudică a dealului Siliștea, spre iazul secat, s-au găsit la suprafață numeroase fragmente ceramice din mileniul I, sec. III—IV e.n., între care un fragment de amforă romană de culoare rozie. (fig. 2/1—8).

Informații Constanța Munteanu, 1978, și prof. I. Nichilciuc, 1983.
Cercetare CRA, 1983 ; Col. MJB (nr. inv. P. 448) ; Dia. col. ; Cl. a-n.

II. 1. C. *Movila Bortoasă* (30)

În marginea de vest a satului, pe partea dreaptă a șoselei Avrămeni-Aurel Vlaicu, la circa 0,100 km nord-vest de Movila Mare (numită și „La Observator” sau Movila Făgădău) a existat o movilă cu diametrul de circa 40 m și înălțimea de 3—4 m. În primăvara anului 1974 această movilă a fost excavată în întregime de Direcția județeană de drumuri. În pământul cenușiu galben din spre marginea sudică a ei, s-au găsit câteva fragmente de case umane.

RAJB, I, p. 43 ; Cercetări CRA, 1973—1974.
Vezi și capitolul *Movile* (în lucrarea prezentă).

II. 1. D. *La Pădurice* (25)

Cu ocazia rectificării șoselei în anul 1942, în urma unor săpături care au afectat o movilă pe teritoriul satului (situată după mărturia locuitorului Chelaru N. Constantin, chiar pe traseul actual al Drumului Național, la o mică distanță de movila 26 din marginea sudică a „Pădurii Avrămeni”) s-a descoperit un cazan de bronz, de formă conică (înalt de 0,325 m), cu un singur picior și cu două torți verticale. Datorită presiunii pământului, cazanul a fost turtit. Din punct de vedere tipologic, această piesă face parte din seria intermediară, a cazanelor în formă de clopot, ca și cel de la Czöny — Komáron (R. P. Ungaria) și Calu (jud. Neamț), apropiindu-se mai mult de seria cazanelor de tip scitic (fig. 14/17). Se consideră totuși că această serie de cazane euroasiatice de bronz în regiunile carpato-dunărene, ar coincide culturii materiale și expansiunii sarmaților de la Dunărea de Jos și Mijlocie, în secolele I—IV e.n.

Anton Nițu, *Materiale*, I, 1953, p. 9—11 ; RAJB, I, p. 43. (Colecția MIM-Iași (inv. nr. 1258/1005) ; Cercetări CRA, 1973—1974, 1983.

II. 1. E. *Sectorul zootehnic al CAP* (55)

În incinta sectorului zootehnic al CAP — Avrămeni (vezi foto 1/1), cu prilejul săpării unor fundații pentru construirea unui uscător, prin 1973, s-au descoperit câteva morminte având ca inventar vase ceramice. Potrivit relatărilor unor martori oculari, într-unul dintre morminte se aflau doi cercei de bronz, sub forma unor verigi. Datorită faptului că inventarele acestor morminte nu ne-au parvenit, nu putem preciza dacă această necropolă aparține epocii bronzului sau mil. I, sec. III—IV e.n.

Informații : prof. Constanța Munteanu, 1977 și prof. Marcel Pinzaru, 1983.

II. 1. F. *În preajma satului* (necartat)

Într-un dîmb din preajma satului, s-a descoperit un tezaur de monede poloneze de argint, între care unele ar reprezenta emisiuni din 1571.

N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmbovița și Em. Zaharia, *Așezări...*, p. 376 ; *RAJB*, I, p. 43. Cercetare CRA, 1983. *Observație* : Investigațiile făcute de CRA pentru identificarea punctului, au rămas fără rezultat.

II. 2. ADĂȘENI, sat, comuna Avrămeni

Denumire veche : Adășiani.

Mențiuni documentare : 1605 (fără lună și zi) ; 1 mai 1624 ; Rî 1772—1774 ; H. 1835^b.

Recensămîntul din 1772—1774 menționează la Adășeni un sat de răzeși compus din 6 gospodării^a. În 1816, *Condica Vistieriei Moldovei* înregistra la Adășeni, 24 „lăcuitori birnici”^c și 3 „fără bir”.

II. 2. A. Iazul Nou — Adășeni (necartat)

La circa 1,5 — 2 km sud-sud-vest de sat, pe ambii versanți ai văii Volovăț, în zona iazului Adășeni, s-au descoperit fragmente ceramice din pastă cărămizie, bucăți mărunte de chirpic și piese de silex, aparținînd culturii Cucuteni, fază neprecizată.

Informații I. Melniciuc și D. Avasilcăi, 1983 ; Cercetare CRA, 1983 ; Col. MJB (nr. inv. P. 446) ; Dia. col. ; Cl. a-n.

Observație : Este foarte posibil ca punctul „Valea Volovățului I”, identificat de Mircea Babeș și A. Crișmaru în 1967, la cca 3—3,5 km nord-est de satul Ichimeni (pe un teren dominant, aflat între cele două brațe mlăștinoase ale unui izvor) să nu fie altul decît cel descris mai sus, pendinte de satul Adășeni, (vezi *RAJB*, I, p. 44).

II. 2. B. S.M.A. — Secția Adășeni (18)

În marginea de nord-nord-est a satului, pe locul unde în prezent se află Secția S.M.A., mărginit la sud de Căminul — spital Adășeni (vezi foto 1/3), s-au descoperit cu prilejul unor lucrări edilitare, în 1977, schelete umane atribuite cu probabilitate feudalismului târziu. După afirmațiile unor cetățeni care au lucrat la fundațiile construcțiilor secției, mormintele aveau ca inventar monede și obiecte de podoabă (mărgele).

Informații : D. Avasilcăi, 1977 și Emil Buțcu, 1983.
Cercetări, CRA, 1983 ; Dia. col., Cl. a-n.

^a M. Costăchescu afirmă (*Doc. mold. în St. M.*, vol. 253 — 256) că satul s-a putut înființa chiar din secolul al XV-lea, în anii 1429 — 1432. Pentru atestarea din 1605 a se vedea Catalogul documentelor moldovenești din Arhiva Istorică a Statului, vol. I, p. 291.

^b În 1774 sînt menționate 6 gospodării, din care două de *birnici* (1. Constantin Dohot și 2. Gherasim Turcan) și patru de *ruptași* (1. Dumitrașco Ciomîrtan ; 2. Lupul Ciomîrtan ; 3. Ioniță Ciomîrtan și 4. Ursachi sin Pădure). Frații Ciomîrtan sînt menționați și în recensămîntul din 1772 ca proprietari ;

^c *Cond. Vist. Mold. 1816*, Supl. I, p. 93.

II. 2. C. *Gutl Lupului — Observator* (19)

La aproximativ 1,5 km nord-nord-est de satul Adășeni, pe platoul în pantă lină spre pîrîul Adășeni (vezi foto 1/3), s-au descoperit resturi de locuire aparținînd culturii Cucuteni (faza B). Sfirșitului epocii bronzului — cultura Noua (fig. 3,1—7), resturi ceramic aparținînd primei (fig. 4/5 ; 14/1, 5, 8, 10—12) și celei de a doua (fig. 4/6—7 ; 14/2, 4, 6, 9, 13) epoci a fierului, ca și din secolele II—III e.n. — daci liberi (fig. 14/7, 14).

Inf. : Gh. Herghelegiu, 1983. Cercetări CRA, 1983. Col. MJB (nr. inv. 4507. Dia. col. ; Cl. a-n.)

II. 3. AUREL VLAICU, sat, comuna Avrămeni (1968).

Sat nou, înființat în 1922, în urma împrăștiării din 1921, pe baza Legii rurale din 1918/1921.

II. 3. A. „*Sub Coasta Avrămenilor*“ (9)

Pe partea stîngă a pîrîului Bodeasa, la aproximativ, 0,4 km est de sat, pe panta sud-vestică a dealului numit Coasta Avrămenilor s-au descoperit fragmente ceramice cucuteniene, fază neprecizată și feudal — tîrzii.

Cercetare CRA, 1983, Col. MJB (nr. inv. 444) ; Cl. a-n. ; Dia. col.

II. 3. B. S.M.A. — *Secția Aurel Vlaicu* (8)

Pe malul drept al pîrîului Bodeasa, la aproximativ 50 m vest de albia pîrîului și la circa 0,2 km vest-nord-vest de podul șoselei asfaltate Săveni-Ripiceni, în vecinătatea Secției Aurel Vlaicu a S.M.A. Avrămeni, în marginea est-nord-estică a satului, s-au descoperit la suprafața solului răspîndiri de chirpici și fragmente ceramice caracteristice mileniului I, secolele III—IV e.n.

Informații : prof. I. Melniciuc, 1983. Cercetare CRA, 1983. Col. MJB (nr. inv. P. 480) ; Dia. col., Cl. a-n.

II. 3. C. *Glăvăneasa* (11)

La marginea sudică a satului, pe platoul de pe partea dreaptă a pîrîului Bodeasa, la aproximativ 1 km sud-vest de șipotul de apă numit de localnici „La Teavă“, s-a descoperit întîmplător în 1975, o dală de silex de culoare cenușie, de formă rectangulară, bine șlefuită pe fețele largi și cu urme de cioplire pe fețele laterale (fig. 11/3).

Informații prof. I. Melniciuc, 1983. Cercetare CRA, 1983.

II. 3. D. *La Teavă* (10)

Pe coasta dealului Bodeasa, la aproximativ 2 km sud-est de podul șoselei asfaltate peste pîrîul Bodeasa s-a descoperit întîmplător, în anul 1977, un topor de silex de culoare alburie. Toporul (vezi fig. 11/5) avînd o formă rectangulară, cu jumătatea dinspre tăis șlefuită, este tipic pentru perioada de tranziție spre epoca bronzului. În apropierea locului de descoperire se află un șipot puternic, de unde vine și numele locului.

Informații prof. I. Melniciuc, 1983. Cercetare CRA, 1983.

II. 3. E. *Movila excavată* (12)

Pe platoul dealului Șerpăria, la circa 0,5 km nord-nord-vest de movila 54, în apropierea șoselei, se afla încă o movilă care a fost excavată în 1973, cu prilejul modernizării șoselei. Potrivit informațiilor, în pământul excavat, s-au descoperit oseminte omenești. În prezent, pe locul unde se afla movila, se observă o adâncitură.

Informații prof. I. Melniciuc, 1983. Cercetare CRA, 1983.

II. 3. F. *Fintina Iftodoaei* (13)

Pe panta dealului Șerpăria, în apropierea platoului, într-o zonă cu izvoare, care au determinat formarea unor trepte de alunecare a terenului s-au descoperit, la suprafața solului, bucăți de chirpici, fragmente ceramice și de silex, caracteristice culturii Cucuteni. Corodarea puternică a materialului nu permite determinarea fazei.

Informații prof. I. Melniciuc, 1983. Cercetare CRA, 1983.

II. 3. G. *Iazul de pe valea Bodesei* (14)

Pe valea Bodesei, în preajma iazului, s-au descoperit cu prilejul săpăturilor de amenajare (în 1962), mai multe vertebre de mamut, în depunerile de loes, la peste 1 m adâncime. Resturile faunistice au fost predate Muzeului arheologic din Săveni. Pe panta de pe malul stîng al iazului, cu prilejul periegezei noastre, s-a descoperit o așchie de silex albăstrui-patinată, atribuită tipologic paleoliticului mijlociu (fig. 12/2)

Informații prof. I. Melniciuc, 1983 și A. Crișmaru, 1984.

Cercetare CRA, 1983. Col. MJB și MAS (nr. inv. P. 442). Dia. col.; Cl. a-n.

II. 3. H. *Horpod* (15)

La aproximativ 0,8 km nord-est de barajul iazului de pe valea Bodesei, pe panta dealului, în apropierea platoului, s-a descoperit întîmplător, la suprafața solului, în 1982, un topor din silex de Nistru alb-vinețiu, de formă rectangulară, cioplit sumar pe toate fețele, avînd numai tăișul șlefuit, tipologic încadrîndu-se în perioada de tranziție de la neolitic la epoca bronzului (vezi fig. 11/4).

Informații prof. I. Melniciuc, 1983. Cercetare CRA, 1983.

II. 4. DIMITRIE CANTEMIR, sat comuna Avrămeni (1968)

Sat nou înființat în 1922, în urma împoroprietării din 1921, ca urmare aplicării Legii rurale din 1918/1921.

Denumire veche: Valea Răchitei. Satul a purtat acest nume, de la înființare, pînă în 1968, cînd a primit numele actual.

II. 4. A. *Șleahul Liveni* (23)

Pe platoul înalt de aproximativ 15 m, aflat pe partea stîngă a Văii Răchitei, la aproximativ 0,4 km nord-nord-est de satul Dimitrie Cantemir (vezi foto 1/5), s-au identificat urmele a 19 cenușare, de pe care s-au cules fragmente ceramice și oase de animale aparținînd perioadei tîrzii a epocii bronzului, cultura Noua (fig. 10/1—4). În marginea de nord a suprafeței cu cenușare se află o așezare cucuteniană din faza B (fig. 11/2), cu un nivel de

locuire corespunzător culturii Horodiștea (fig. 10/6). Întreaga așezare, dar mai ales așezarea eneolitică este puternic afectată de alunecări proaspete de teren.

Cercetare CRA, 1983, Col. MJB (nr. inv. 455). Dia. col. Cl. a-n.

II. 4. B. Dealul Răchilei (21)

La aproximativ 2 km vest-nord-vest de satul Dimitrie Cantemir și la circa 1 km est de „Valea Standolei” (vezi foto 1/2), în vecinătatea pădurii Mitoc, s-au descoperit piese de silex, fragmente ceramice și bucăți de chirpic, aparținând culturii Cucuteni (fig. 7/5—6), fază neprecizată.

Informații D. Cișlaru și Ilie Ianovici, 1983; Cercetări CRA 1983; Col. MJB (nr. inv. P. 474); Dia. col.; Cl. a-n.

II. 5. ICHIMENI, sat, comuna Avrămeni (1968)

Denumiri vechi: Iachimeni, Ichimenii Pisoschi sau Pisoțchi, Ichimenii de Jos, Ichimenii Mari.

Mențiuni documentare: 24 noiembrie (1492 (se vorbește de „drumul lui Ichim”); 15 febr. 1721; H. 1835.

În 1816, figurau la Ichimeni un număr de 15 gospodării de birnici, cu „loc de hrană îndestulat”, pe moșia slugerului Vasile Pisoțchi⁶. Pe harta din 1835 sînt menționate 26 de gospodării⁹.

Actualul sat Ichimeni s-a realizat prin contopirea în 1968 a satelor Ichimenii Mari și Ichimenii Noi.

II. 5. A. La Odaie (16)

La aproximativ 0,5 km est de cartierul Ichimenii Noi, pe panta sudică a dealului, ca și pe platoul care domină valea cu circa 20 metri, situat pe partea stîngă a văii Bodeasa (vezi foto 1/7) s-au descoperit fragmente ceramice, bucăți de chirpici și piese de silex aparținînd culturii Cucuteni, fază neprecizată (fig. 12/3, 5, 7), un fragment ceramic fără decor, atribuit cu probabilitate celei de a doua epoci a fierului, precum și cîteva fragmente ceramice atipice, feudal-tîrzii (fig. 7/7—9).

Cercetare CRA, 1983. Col. MJB (nr. inv. P. 447); Dia. col.; Cl. a-n. *Observație*: Este foarte posibil ca punctul numit „Marginea de est a satului” identificat de Mircea Babeș și Aristotel Crișmaru în 1967, să nu fie altul decît punctul „La Odaie” (vezi RAJB, I, p. 44).

II. 5. B. Movila Ratoș (17)

Pe Dealul Șoric, în apropierea movilei Ratoș, zisă și Șoric, pe fostul șleah care lega Avrămenii de Coțușca, s-a descoperit o așezare eneolitică, faza Cucuteni B, care a oferit pe lîngă alte piese fragmentare, o cupă pictată, cu decor în ghirlande (fig. 14/16). Așezarea este situată la circa 1,5 km est de cartierul Ichimenii Noi.

Informații Răduțac Stelică, 1983. Cercet. CRA, 1983. Col. MJB (nr. inv. 473). Dia. col.; Cl. a-n.

⁶ Cond. Vist. Mold. 1816, Supl. I, p. 93

⁹ C. C. Giurescu, R.P. p. 229.

II. 5. C. *Loc neprecizat* (necartat)

Cercetări mai vechi menționează că de pe teritoriul satului ar proveni mai multe obiecte arheologice, ca de pildă obiecte de fier și fragmente ceramice de la vase mari și mai mici. Cercetările de teren efectuate în 1967 de către Mircea Babeș și Aristotel Crișmaru au arătat că nu există date sigure asupra locului sau locurilor în care au fost găsite piesele menționate. Nu este exclus ca atât obiectele de fier cât și ceramica să fi fost descoperite în locuri diferite. Astfel, obiectele de fier din colecția Butureanu (achiziționate de M.N.A. în 1916) au fost publicate de Vasile Pârvan ca provenind din așezarea la Tène de la Ichimeni. După C. Moisil ar fi vorba însă de descoperiri făcute de N. Beldiceanu într-o movilă în care s-ar fi găsit oase umane și de animale, obiecte de fier ca de pildă o scară mare de călărie și fibule. După Mircea Babeș, unele piese cum ar fi virfurile de săgeată, ar aparține primei epoci a fierului. În schimb celelalte obiecte de fier și de ceramică au fost datate de același cercetător în a doua epocă a fierului (La Tène mijlociu și târziu). Ca obiecte de fier menționăm: o fibulă de tip Dux cu arc înalt, o bară de fier în formă de brăzdar de plug, o psalie sub forma unei bare drepte. În ceea ce privește ceramica, ea este La Tène (tip Poienesti-Lucașevka) și constă din trei vase mari fragmentare păstrate în cea mai mare parte și alte fragmente de la trei-patru vase mai mici. Este vorba de o ceramică fină, cenușie-neagră inițial lustruită, cu buze îngroșate și fațetate. Ca forme întâlnim castronul și strachina fig. 13/1—9). După M. Babeș, pe lângă această ceramică mai există și două fragmente de strachină autohtonă, getică. Nu este exclus, totuși, ca întregul lot ceramic să provină din morminte.

Gr. Tocilescu, ms. 5144/202, Arh. ist. — IAB, dosar 22/1916, fila 230; dosar 6/1897, fila 215; C. Moisil, *BCMI*, III, 1910, p. 173; V. Pârvan, *Getica*, 1926, p. 511 și 515, pl. XXXVI/1; I. Nestor, *Der Stand...*, p. 156 (nota); V. Canarache, *SCIV*, 1, 1950, 2, p. 99; R. Vulpe, *Nouvelles études d'histoire*, I, 1955, p. 106, nota 2; Silvia Teodor, *Studii și materiale*, 3, 1973, Suceava, p. 44 (hartă) și p. 45; *RAJB*, I, 1976, p. 43—44; Cercetări M. Babeș și A. Crișmaru, 1967. Cercetările CRA din 1983 nu au dus la identificarea punctului respectiv. Obiectele de fier nu au putut fi regăsite în depozitul MNA — IAB, în schimb, lotul ceramic se află la IAB (nr. inv. II/11 482) — 11 487).

II. 5. D. „*Malul nordic al iazului*“ (necartat)

Punctul identificat de M. Babeș și A. Crișmaru în 1967, situat la vest de satul Ichimenii Mari, pe malul nordic al iazului (la vest de valea Baba Floarea) și unde s-au descoperit fragmente ceramice din secolele III—IV e.n., se află în parte, pe teritoriul comunei vecine, Coțușca.

RAJB, I, p. 44.

II. 5. E. *Valea Boului* (necartat)

La circa 1,5 — 2 km est-nord-est de satul Ichimenii Mari, pe un pînten de deal, se află o așezare aparținînd culturii Cucuteni (fază neprecizată), din care s-au cules piese de silex și fragmente ceramice, atipice.

Cercetare M. Babeș și A. Crișmaru, 1967; Punct neverificat pe teren de CRA.

II. 6. PANAITOAI, sat, comuna Avrămeni (1968)

Denumire veche: Hotcăuții Panaitoaii

Mențiuni documentare: 10 aprilie 1430 — 1341 (?)¹⁰; H. 1833

II. 6. A. *Fintina Holodnei* (24)

În marginea de vest a satului, pe albia majoră de pe partea stângă a Volovățului în apropierea unei fintini părăsite, denumită de localnici „Fintina Holodnei”, s-au descoperit fragmente, ceramice feudaltirzii (fig. 4/1—4). Este foarte posibil ca acest punct să se identifice cu cel semnalat de Eugen Comșa, după informațiile primite de la profesorul Gh. Romîndașu, punct la care se referă probabil și documentele.

RAJB, I, p. 45. Cercetare CRA, 1983. Col. MJB (inv. nr. P. 484).

II. 7. TIMUȘ, sat, comuna Avrămeni (1968).

Denumiri vechi: Tescureni, Teșcureni, Teșcureni-Timuș.

Mențiuni documentare: 25 mai 1456¹¹.

În 1816, Teșcureniul lui Iordachi Timuș figurau în evidențe cu patru „lăcuiori birnici... cu vite și loc de hrană îndestul”¹² iar în 1891 satul Tescureni-Timuș avea.... case.¹³

II. 7. A. *La Găinărie = Tarlaua Dediu* (3)

La aproximativ 0,5 km sud-vest de sat, pe un platou larg aflat între Valea Livezii și pîriul Volovăț, platou bine apărat natural de pante abrupte (spre Valea Livezii) și lîne (spre valea Volovăț) se află o întinsă așezare cu resturi de locuire aparținînd culturii Cucuteni (fază neprecizată), mileniul I, sec. III—IV e.n. (fig. 9/5—6) și feudale.

Informații Constanța Munteanu, 1977 și prof. I. Nichilciuc, 1983. Cercetare CRA, 1983. Col. MJB (inv. nr. P. 453). Cl. a-n. Dia. col.

II. 7. B. *Secăriște* (4)

În marginea de est-sud-est a satului, la confluența pîriului Volovăț cu pîriul Răchita, pe partea stîngă a drumului care leagă satul Timuș de Manoleasa, s-a descoperit o așezare din care s-au cules fragmente ceramice și multe oase de animale atribuite sfîrșitului epocii bronzului, cultura Noua (fig. 9/2) și celei de a doua epoci a fierului (fig. 9/1; 3).

Cercetare CRA, 1974; RAJB, I, p. 45; Colecția MJB (nr. inv. 22). Stare de conservare bună. Dia. col.; Cl. a-n.

¹⁰ Documentul (DRH, A — Mold, I, p. 145 — 146), menționează locul *Fintina*, consil-derat ca fiind satul Panaitoia. Este de remarcat faptul că s-a păstrat pînă astăzi toponimul *Fintina Holodnei* în apropierea căreia se află silîștea unui vechi sat. Referiri la Panaitoia se mai fac în Băcilă, H.M., 1833, p. 143 și Frunzescu, DTSR, p. 232.

¹¹ Gh. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, vol. XVIII, p. 221; Alte mențiuni în Arh. St. Iași, *Documente*, Cl./41.

¹² *Cond. Vist. Mold.* 1816, Supl. I, p. 94

¹³ Filipescu—Dubău, *DGJD*, p. 336 — 337.

II. 7. C. *Sectorul zootehnic Timuș* (56)

Cu ocazia săpării unei gropi pentru înșilozarea furajelor, la Ferma zootehnică Timuș a C.A.P. Avrămeni, în zona movilei astăzi nivelată, s-au descoperit morminte, atribuite conform relatărilor, sfârșitului epocii bronzului, cultura Noua. Cîteva fragmente ceramice descoperite în acest loc, se află în colecția școlii Panaitoia.

Inf. prof. A. Crișmaru și prof. Marcel Pinzaru, 1983.

II. 8. TUDOR VLADIMIRESCU, sat, comuna Avrămeni (1968)

Denumirea veche: Principele Mihai

Sat înființat în 1921 prin colonizare, în urma împrăștiării, ca urmare a Legislației rurale din 1918—1921.

II. 8. A. *Movila din marginea satului* (5)

În marginea de nord-nord-vest a satului, la circa 0,5 km pe partea dreaptă a șoselei naționale Avrămeni-Manoleasa, a existat o movilă cu diametrul de cca 40—50 m și înălțimea de 3—4 m. După afirmațiile unor localnici, cu ocazia excavării movilei de către Direcția județeană de drumuri, în vara anului 1973, s-au găsit, spre centrul ei, resturi osteologice umane.

RAJB, I, p. 45.

II. 8. B. *Podul lui Mandache* (7)

La aproximativ 2 km sud-vest de satul Tudor Vladimirescu, pe partea dreaptă a văii Avrămeni (vezi foto 1/8), cu prilejul construirii în 1856 a iazului nou, s-au descoperit în taluzul malului, gropi circulare, arse, pentru păstrat cereale, cu diametrul de circa 1,5 m, în care se mai păstrau semințe de mei. Tot aici, potrivit informațiilor, s-au descoperit unele morminte în rit creștin. Pe terenul din jur, s-au cules, cu prilejul verificării punctului, cîteva fragmente ceramice atipice, feudale.

Informații M. Mariciuc, 1980 și M. Chifiriuc, 1983; Cercetări CRA Col. MJB (nr. inv. P. 452). Dia. col.; Cl. a-n.

II. 8. C. *Izlaz* (6)

La aproximativ 1,5 km sud-vest de sat, pe partea stîngă a văii Avrămeni și la aproximativ 0,200 km nord-nord-est de iaz (vezi foto 1/8), s-au găsit resturi de locuire (cărămizi, chirpici, lipituri) precum și fragmente ceramice aparținînd epocii feudale tîrzii (fig. 7/1—4). Este vorba, probabil, de siliștea unui sat medieval.

Inf. M. Mariciuc, 1980 și M. Chifiriuc, 1983; Cercetare CRA, 1983; Col. MJB nr. inv. P. 452). Dia. col.; Cl. a-n.

II. 8. D. *Lîngă sat* (necartat)

Pe un promontoriu din marginea satului, (?) s-au descoperit fragmente ceramice aparținînd culturii Cucuteni, faza B, în asociere cu fragmente de tip „C”, precum și cu unele fragmente atribuite primei epoci a fierului (Hallstatt).

N. Zaharia, M. Petrescu-Dimbovița, Emilia Zaharia, *Așezări...*, p. 267; RAJB, I, p. 45.

II. 9. ZOIȚANI, sat, cumuna Avrămeni (1968)

Denumiri vechi : Hodecăuți, Hotcăuți, Șoicăuți, Votcăuți, Hătcăuții-Zoițanului, Hôtcăuții — Dumitriului.

Mențiuni documentare : 17 august 1667 ; H. 1833¹⁴.

În 1816, la Hotcăuții jienicerului Dimitrachî < Sălceanu > erau menționați 7 „lăcuitori birnici ... cu loc de hrană îndestulat”¹⁵.

II. 9. A. *La Standolă* (20)

La aproximativ 1,5 km nord de satul Zoițani, pe un platou de pe partea stîngă a văii Standolei (pîriul Zoițani), în apropierea iazului Zoițanu (vezi foto 1/4) s-au descoperit fragmente ceramice aparținînd culturii Cucuteni, epocii fierului, mileniul I, sec. III—IV e.n. (fig. 6/1, 8, 10) precum și feudalismului timpuriu (fig. 5/1, 12 ; 6/12), dezvoltat (fig. 5/5, 7—9 ; fig. 6/2—5, 7 și tirziu (fig. 5/2—4, 6, 10, 11, 13), D pă întinderea așezării și ținînd seama de bogăția fragmentelor ceramice feudale, se pare că ne aflăm în fața silștei unui sat dspărut, posibil *Iacaci*.

Cercetare CRA, 1983 ; Col. MJB (inv. nr. P. 449 și P. 456) ; Dia. col. Cl. a-n.

II. 9. B. *In Hotar* (22)

La circa 0,5 km sud-sud-vest de satul Zoițani, pe platoul de pe partea stîngă a Volovățului și la aproximativ 0,4 km est-nord-est de iaz, s-au descoperit fragmente ceramice din eneolitic, cultura Cucuteni (fazele AB. și B) (fig. 8/2—4 ; 7) sfîrșitul epocii bronzului și din mileniul I, sec 3—4 e.n. (fig. 8/6).

Inf. prof. Marcel Pinzaru, 1983 ; Cercetare CRA, 1983 ; Col. MJB (nr. inv. P. 451) ; Dia. Col., Cl. a-n.

II. 10. *Mobile* (26—54)

Pe teritoriul comunei s-au identificat următoarele mobile :

- A. În marginea de est a satului Avrămeni, între șosea și pădurea de stejar, se află o movilă de mărime mijlocie. (26). În apropierea acesteia pe traseul actual al șoselei, pînă în anul 1942, cînd s-a rectificat drumul, a existat o movilă, din care la nivelarea terenului a rezultat cazanul de bronz scito-sarmatic (fig. 14/17) (25).
- B. Pe terenul din vecinătatea cimitirului și a păduricii de stejar, s-a aflat pînă nu demul o movilă aplatisată care a fost nivelată (27).

C—D. La aproximativ 1,5 km nord de satul Avrămeni, pe partea stîngă a șoselei care duce spre Panaitoia, în apropierea sectorului zootehnic al C.A.P. Avrămeni, se află două mobile între care una cu înălțimea de cca. 1 m. parțial excavată de localnici, iar cealaltă destul de aplatisată (28 — 49).

¹⁴ *Catalogul documentelor moldovenești din Arhiva Istorică Centrală a Statului*, vol. III, p. 329 ; Băcilă, H.M., 1833, p. 143 ; Frunzescu, DTSR, p. 232.

¹⁵ *Cond. Vist. Mold. 1816*, Supl. I, p. 93.

- E. În marginea de vest a satului Avrămeni, pe partea dreaptă a șoselei asfaltate Avrămeni-Săveni, se afla pînă în anul 1974 o movilă de mărime mijlocie, care a fost excavată cu prilejul modernizării șoselei. Această movilă, numită și *Movila Bôrtoasă*, se afla vizavi de *Movila Făgădău*, existentă și astăzi pe cealaltă parte a șoselei. (30).
- F. În apropierea locului unde se afla *Movila Bôrtoasă*, dar pe partea stîngă a șoselei, se află movila *Făgădău*, numită și *Movila Mare* sau „*La Observer*” cu un diametru de circa 60 m și înaltă de aproximativ 7—8 m. (31).
- G. Pe culmea dealului Coasta Avrămenilor, la circa 0,5 km sud-sud-vest de satul Avrămeni, se află o movilă numită „*Movila din Fața Satului*” (32).
- H. În marginea de sud-est a satului Tudor Vladimirescu se află *Movila Corb* (33).
- I. Pe partea stîngă a drumului Panaitoiaia—Timuș, se afla o movilă aplatisată, care a fost nivelată în primăvara anului 1983. (34)
- J—L. Pe o parte și pe alta a drumului Panaitoiaic—Dimitrie Cantemir, se află trei movile, avînd distanța de 1 km între Mov. 35—36 și de 0,5 km între Mov. 36—37. (35—37)
- M. La aproximativ 1 km nord-est de satul Dimitrie Cantemir se află o movilă (38).
- N—O. Pe culmea dealului Adășeni, la aproximativ 1,8 km sud de satul Adășeni, se află două movile la distanța de aproximativ 400—500 m una de altă (39—40).
- P. La aproximativ 0,5 km vest-nord-vest de satul Panaitoiaia, pe partea stîngă a văii Volovățului, se află o movilă aplatisată (41).
- R. În marginea de sud a satului Zoitani, în cimitir, se află o movilă de aproximativ 1 m înălțime. (42)
- S. În vatra satului Adășeni, grădina locuitorului Mihalache Petru se află o movilă înaltă de circa 2 m și cu un diametru de aproximativ 30 m (43).
- Ș. În marginea de nord-nord-vest a satului Adășeni se află o movilă (44).
- T. La aproximativ 0,5 km nord-nord-vest de marginea satului Adășeni se află *Movila Bod* (45).
- Ț. La aproximativ 1,5 km vest de satul Adășeni se află o altă movilă (46).
- U. La aproximativ 1,5 km est-nord-est de iazul Ichimeni, pe culmea dealului Baba Ileana, se află un grup de patru movile, din care două situate la aproximativ 0,5 km una de alta, iar celelalte două, la circa 0,1 km una de cealaltă (47—50). *Movila 50* (U.d.) poartă numele *Ștefan cel Mare*.
- V. Pe dealul Șoric, la aproximativ 1,5 km est de cartierul Ichimenii Noi, se află *Movila Șoric* sau *Movila Ratoș* (51).
- X. La circa 1 km nord-vest de movila Făgădău, tot pe culmea Coastei Avrămenilor, se află două movile, situate la aproximativ 0,5 km una de alta (52—53).

- Z. La aproximativ 0,5 km sud-vest de marginea satului Aurel Vlaicu, pe culmea dealului Șerpăria, pe partea stângă a șoselei Avrămeni-Săveni, se află o movilă aplatisată (54). În apropierea acestei movile, spre șosea, a mai existat o movilă care a fost nivelată cu prilejul modernizării drumului (12).

II. 11. SATE DESFIINȚATE ȘI DISPĂRUTE

DRESLIVE (DRISLIVE), sat dispărut, aflat pe teritoriul actual al comunei Avrămeni, atestat documentar din secolul al XVI-lea (vezi DIR, A-Moldova, v. XVI, vol. II, p. 112—113). Pînă în 1921, terenul acestui sat se afla pe moșia Sirbi și ținea de comuna Vlăsinești (I. Caproșu și I. D. Canciuc, în *Anuar*, IIA-Iași, XIV (1977), p. 587). Siliștea acestui sat ar putea fi în zona *Iazului Adînc* de la Tudor Vladimirescu, punctele *Islaz* (6) și *Podul lui Mandache* (7), unde vestigiile arheologice descoperite (urme de construcții, gropi de cereale, fragmente ceramice), ne permit o asemenea localizare.

IACACI, sat dispărut, pe Volovăț, probabil în apropierea Adășenilor, menționat documentar la 10 aprilie 1430—1431. (DHR, A-Mold, I, p. 145—146). Siliștea acestui sat ar putea fi punctul descoperit pe „Valea Standolei” (20) unde se află fragmente ceramice care permit o astfel de încadrare.

BĂDĂȚENI, sat dispărut, neidentificat, aflat undeva în apropierea satului Adășeni, comuna Avrămeni, comuna Avrămeni (DIR, A-Mold., veac. XVII, vol. V, p. 288).

II. 12. COLECȚII ȘCOLARE

A. Colecția numismatică a Școlii generale Adășeni

Printre diverse monede din epoca modernă și contemporană, aflate în colecția Școlii generale Adășeni, se aflau și următoarele patru piese descoperite pe raza satului Adășeni și în împrejurimi, care ne-au trezit atenția și care, la insistențele noastre, au fost donate Muzeului județean Botoșani :

1. *Piesă de trei groși*, poloneză, de argint (2,45 g), emisă de Ștefan Bathory, pentru Riga (potronic), în anul 1584, descoperită pe „Valea Standolei” (20), de locuitorul Rotaru N. Vasile din satul Adășeni (fig. 15/1—A, 2—R).
2. *Monedă polonează* (1 ort) de argint (6,10 g), de la Sigismund al III-lea, bătută la Gdansk în 1617, descoperită la suprafața solului în marginea vestică a satului Adășeni în apropierea sectorului zootehnic al C.A.P. Adășeni, de învățător Andrei Poh (fig. 15/3—A, 4—R).

3. *Monedă turcească de argint* (1 lic = 10 parale), bătută în al patrulea an de domnie al sultanului *Selim al III-lea* (1792), la Istanbul (2,65 g). Piesa a fost descoperită de un elev, în perimetrul satului Adășeni (fig. 15/5 — A, 6 — R).
4. *Monedă austriacă de bronz* (un creișar), din anul 1816 (8, 55 g), descoperită (cu probabilitate) în cimitirul medieval de pe terenul S.M.A. Adășeni (18).

Informațiile privind monedele din Colecția Adășeni au fost obținute de la prof. Mihai M. Tatarciuc și de la învățătorii Dumitru Avasilcăi și Andrei Poh.

B. *Colecția arheologică a Școlii generale Panaitoiaia*

Colecția se compune din fragmente ceramice, obiecte mărunte din lut ars și din silex, între care, semnalăm :

1. Un nucleu evasi-piramidal din silex de Prut, cu patină alb-albăstruie, din paleoliticul superior, descoperit în zona satului Dimitrie Cantemir, loc neprecizat.
2. Mărgică din calcar (caolin), ornamentată cu cercuri concentrice.
3. Fusaioală de lut, bitronconică, ornamentată prin împunsături umplute cu substanță albă.
4. Torți amfore, romane și romano-bizantine, descoperite în locul numit „În Hotar“ (22).
5. Un percutor din silex descoperit într-un loc neprecizat.
6. Fragmente de vase caracteristice culturii „Noua“, provenind dintr-un loc neprecizat. Posibil Timuș — „Sectorul zootehnic“.
7. Vertebră de animal fosil, descoperită la nivelarea movilei din sectorul zootehnic Timuș.

Informații, prof. Marcel Pinzaru, 1983 ; Cercetare CRA, 1983.

C. *Colecția mineralogică a prof. Ioan Melniciuc din satul Aurel Vlaicu* În această colecție, printre numeroase mostre, se află câteva toporașe și dălți de silex, atribuite tipologic perioadei de tranziție de la eneolitic la epoca bronzului, descoperite întâmplător pe raza comunei Avrămeni :

1. *Topor* din silex alb ($127 \times 54 \times 22$ mm), păstrând negativele unor desprinderi pe laturile înguste, șlefuit pe fețele largi, mai ales în zona tăișului. Descoperit în 1977, pe locul numit „La Țeavă“ (10), aflat la circa 2 km sud-est de podul peste Bodeasa.
2. *Daltă* din silex ($71 \times 31 \times 12$ mm) de culoare cenușie, bine șlefuită pe fețele largi și cu urme de cioplire pe fețele înguste, descoperită în 1975 pe locul numit „Glăvăneasa“ (11), pe partea dreaptă a văii Bodeasa, la aproximativ 1 km sud-vest de punctul „La Țeavă.“
3. *Topor* din silex ($165 \times 46 \times 23$ mm), de culoare alb-vineție, cioplit sumar pe toate fețele, având șlefuit numai tăișul. Descoperit în 1982

la locul numit „Horpod“ (15), aflat la circa 0,8 km nord-est de ieșitura acumulării de pe valea Bodeasa, între satele Aurel Vlaicu și Ichimeni.

4. *Daltă* din silex ($68 \times 41 \times 12$ mm) de culoare neagră — cenușie șlefuită, prezentînd urme de uzură pe tăiș. Piesa a fost descoperită în 1980, pe „Valea Standolei“ (20), în zona satului Zoițani.

Informații, prof. Ioan Melniciuc, 1983.

O B S E R V A Ț I I

Puncte menționate în prima ediție a lucrării noastre (RAJB, I, 1976), dar care, în urma verificărilor, nu au mai fost inserate în această fasciculă, din diferite motive :

1. Ichimeni — „*Vatra satului*“ Nu s-au putut determina în vatra satului locuri unde ar fi putut efectua în 1895 sondaje Gr. Buțureanu și N. Beldiceanu.

2. Ichimeni — „*La Iaz*“. Nu a putut fi identificată în teren așezarea din secolele III—IV e.n. și nici siliștea din secolele XV—XVI, menționate în lucrările „*Așezări*“..., *Repertoriul bibliografic*..., etc. Informația cu privire la o piatră funerară cu inscripție, este eronată, inscripția în discuție fiind găsită de fapt la Sîrbi, comuna Vlăsinești.

P R E S C U R Ț Ă R I

La abrevierile folosite în capitolul I (Albești) al acestei lucrări, pe care o publicăm după opt ani într-o a doua ediție, îmbogățită, pe fascicule, se adaugă :

- *Cond. Vist. Mold. 1816*, Supl. I: *Corneliu Istrati, Condica Vistieriei Moldovei din anul 1816*, publicată în *Analele Institutului de istorie și arheologie*, „A. D. Xenopol — Iași 1979, Supliment I.
- BCMI *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, București.
- Nestor, *Der Stand*... Ion Nestor, *Der Stand der Vorgeschichtsforschung in Rumänien*, 22, Bericht der Römisch — Germanischen Kommission : 1932 (1933) Frankfurt am Main.
- MNA Muzeul Național de Antichități
- Materiale *Materiale și cercetări arheologice*

— Filipescu-Dubău, *DGJD*

Nicu Filipescu — Dubău, *Dicţionar geografic al judeţului Dorohoi* (întocmit şi prelucrat în formă lexiconică de C. Chi-riţă), Iaşi 1891.

Băcilă, H. M. 1833

Ioan C. Băcilă, Împărţirea administrativă a Moldovei în anul 1833 (două documente cartografice) în amintirea lui Constantin Giurescu la douăzeci şi cinci de ani de la moartea lui, Bucureşti, 1944.

— Frunzescu, *DTSR*

Dimitrie Frunzescu, *Dicţionar topografic şi statistic al României*, Bucureşti, 1872.

— *Din tr. jud. Bot.*

Din trecutul judeţului Botoşani (Muzeul Judeţean Botoşani), I, (1973) Bacău, 1974.

LEGENDA HĂRȚII

1. Avrămeni — „Loturile Mici“ = „Siliştea“
2. Avrămeni — „La Grădină“
3. Timuş — „Tarlaua Dediu“ = „La Găinărie“
4. Timuş — „Secărişte“
5. Tudor Vladimirescu — „Movila din marginea satului“ (actualmente nivelată).
6. Tudor Vladimirescu — „Izlaz“
7. Tudor Vladimirescu — „Podul lui Mandache“
8. Aurel Vlaicu — „Secţia S.M.A.“
9. Aurel Vlaicu — „Sub Coasta Avrămenilor“
10. Aurel Vlaicu — „La Țeavă“
11. Aurel Vlaicu — „Glăvăneasa“
12. Aurel Vlaicu — „Movila excavată“
13. Aurel Vlaicu — „Fântina Iftodoaei“
14. Aurel Vlaicu — „Iazul de pe valea Bodesei“
15. Aurel Vlaicu — „Horpod“
16. Ihimeni — „La Odaie“
17. Ichimeni — „Movila Ratoş“
18. Adăşeni — „S.M.A. — Secţia Adăşeni“
19. Adăşeni — „Gitul Lupului“
20. Zoiţani — „La Standolă“
21. Dimitrie Cantemir — „Dealul Răchitei“
22. Zoiţani — „În Hotar“
23. Dimitrie Cantemir — „Şleahul Liveni“
24. Panaitoia — „Fântina Holodnei“
25. Avrămeni — „La Pădure“
- 26—54. Mobile
55. Avrămeni — „Sectorul zootehnic al C.A.P.“
56. Timuş — „Sectorul zootehnic — Timuş“

Puncte rămase necartate :

Avrămeni	— „În preajma satului“	-- tezaur monetar
Ichimeni	— Loc neprecizat	— Așezare La Tène
Ichimeni	— „Valea Boului“	— Așezare Cucuteni, fază neprecizată
Tudor Vladimirescu	— „Lingă sat“	— Așezare Cucuteni B și Hallstatt
Ichimeni	— „Malul nordic al iazului“	— Așezare din Mil. I, sec. III—IV e.n., aflată în parte, pe terit. comunei vecine, Coțușca.
Adășeni	— „Iazul Nou — Adășeni“	— Așezare Cucuteni, fază neprecizată.

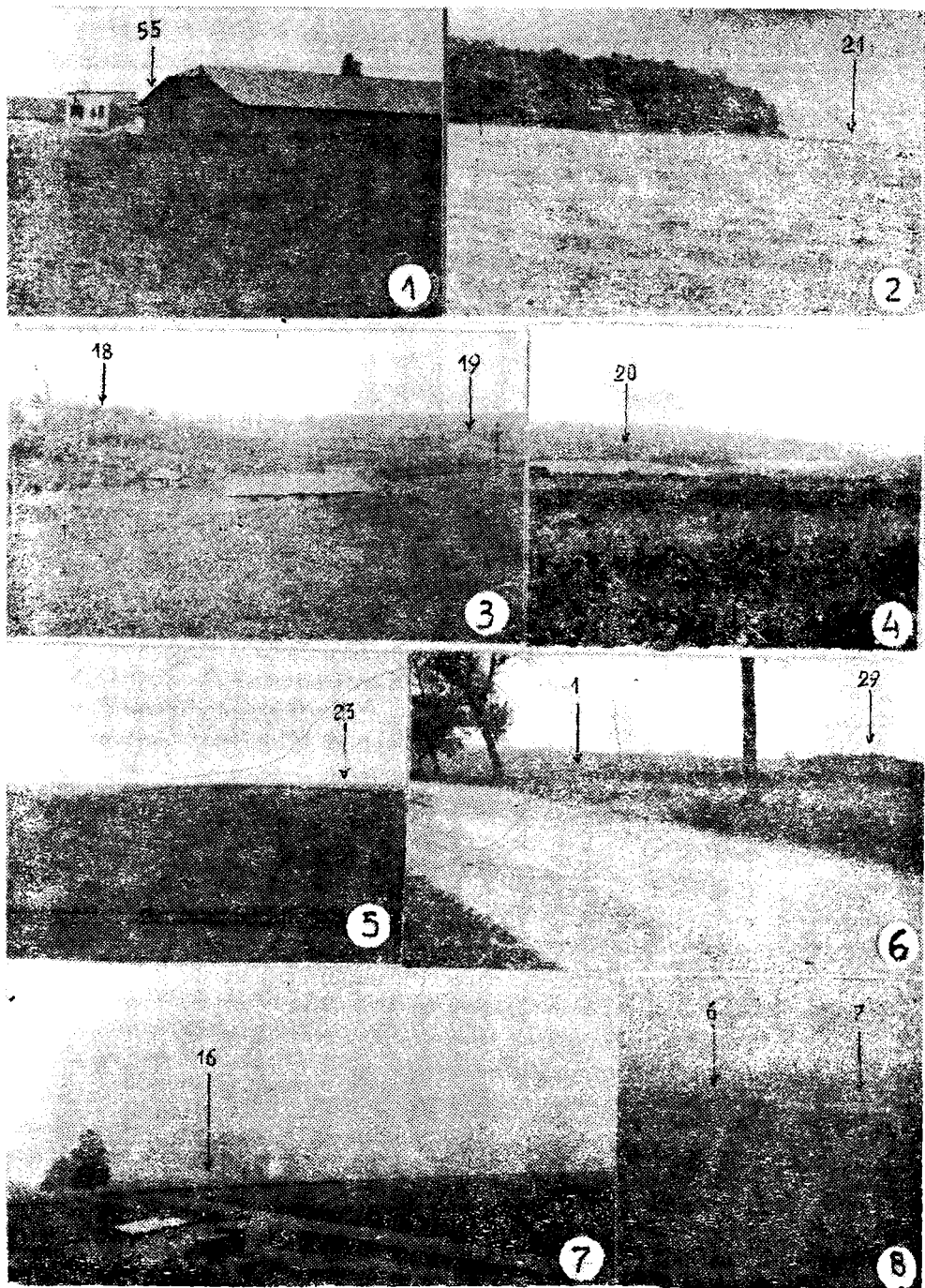
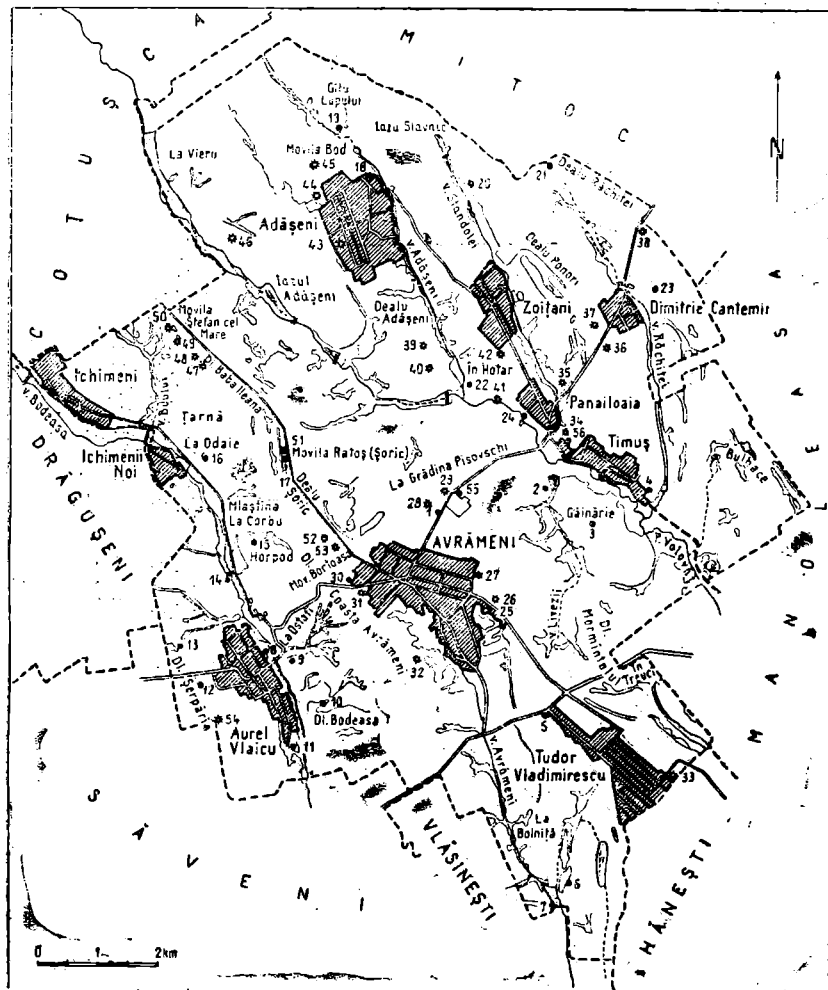

Foto 1 — Comuna AVRĂMENI

1/1 : AVRĂMENI. Sectorul zootehnic al C.A.P. (55) ; 1/2 : DIMITRIE CANTEMIR, Dealul Răchitei (21) ; 1/3 : ADĂSENI : S.M.A. (18), Gitul Lupului (19) ; 1/4 : ZOIȚANI : La Standolă (20) ; 1/5 : DIMITRIE CANTEMIR, Steahul Livei (23) ; 1/6 : AVRĂMENI : Loturile Mici (1), Movilă aplatizată (29) ; 1/7 : ICHIMENI, La Odaie (16) ; 1/8 : TUDOR VLADIMIRESCU, Izlaz (6), Podul lui Mandache (7).

A. Harta arheologică a comunei Avrămeni

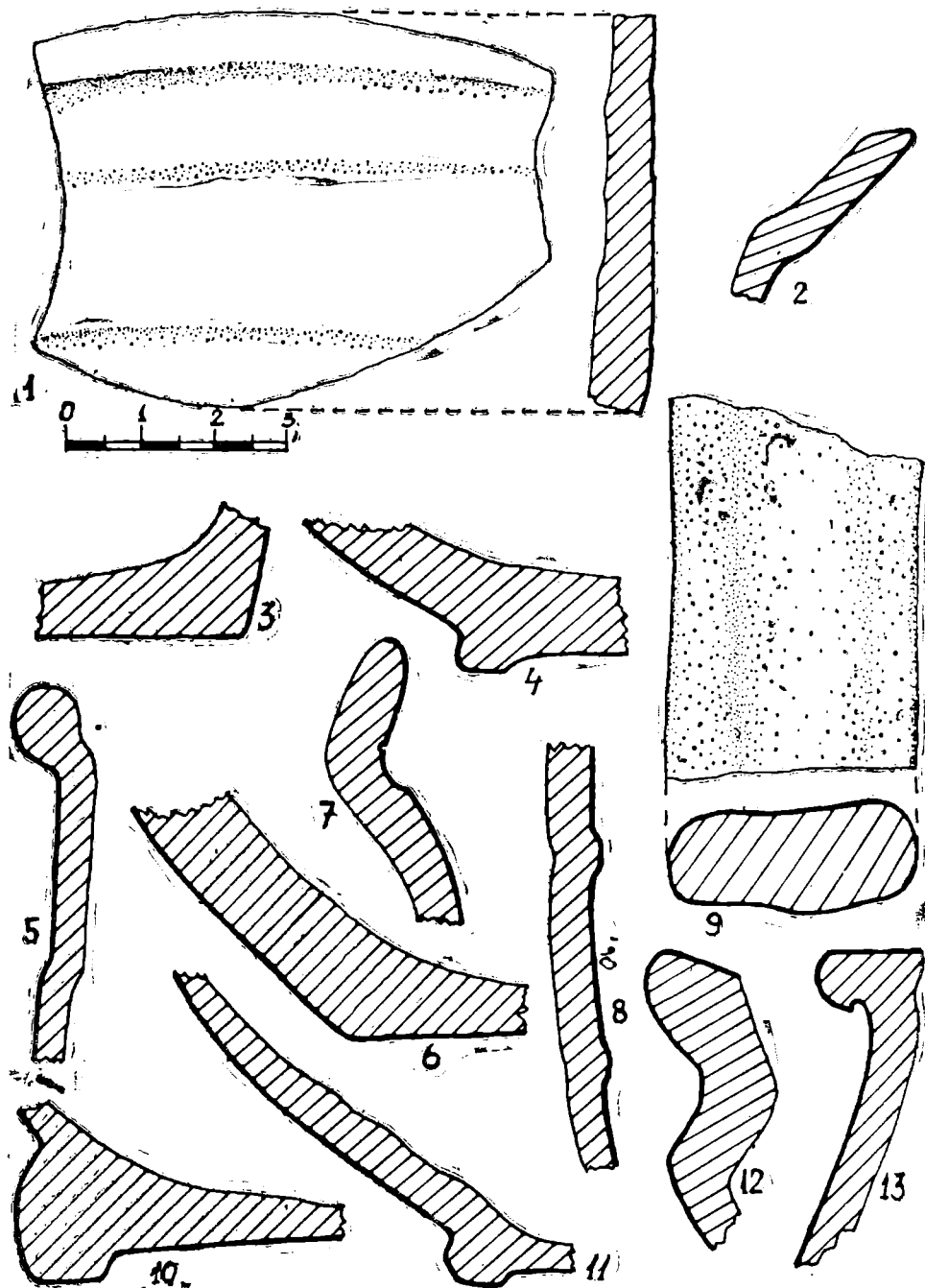

Fig. 1 — Avrămeni — „Loturile Mici” — „Siliștea” (P. 321) Mileniul I, sec. III — IV e. n. (4 — 13); feudalism târziu (1 — 3).

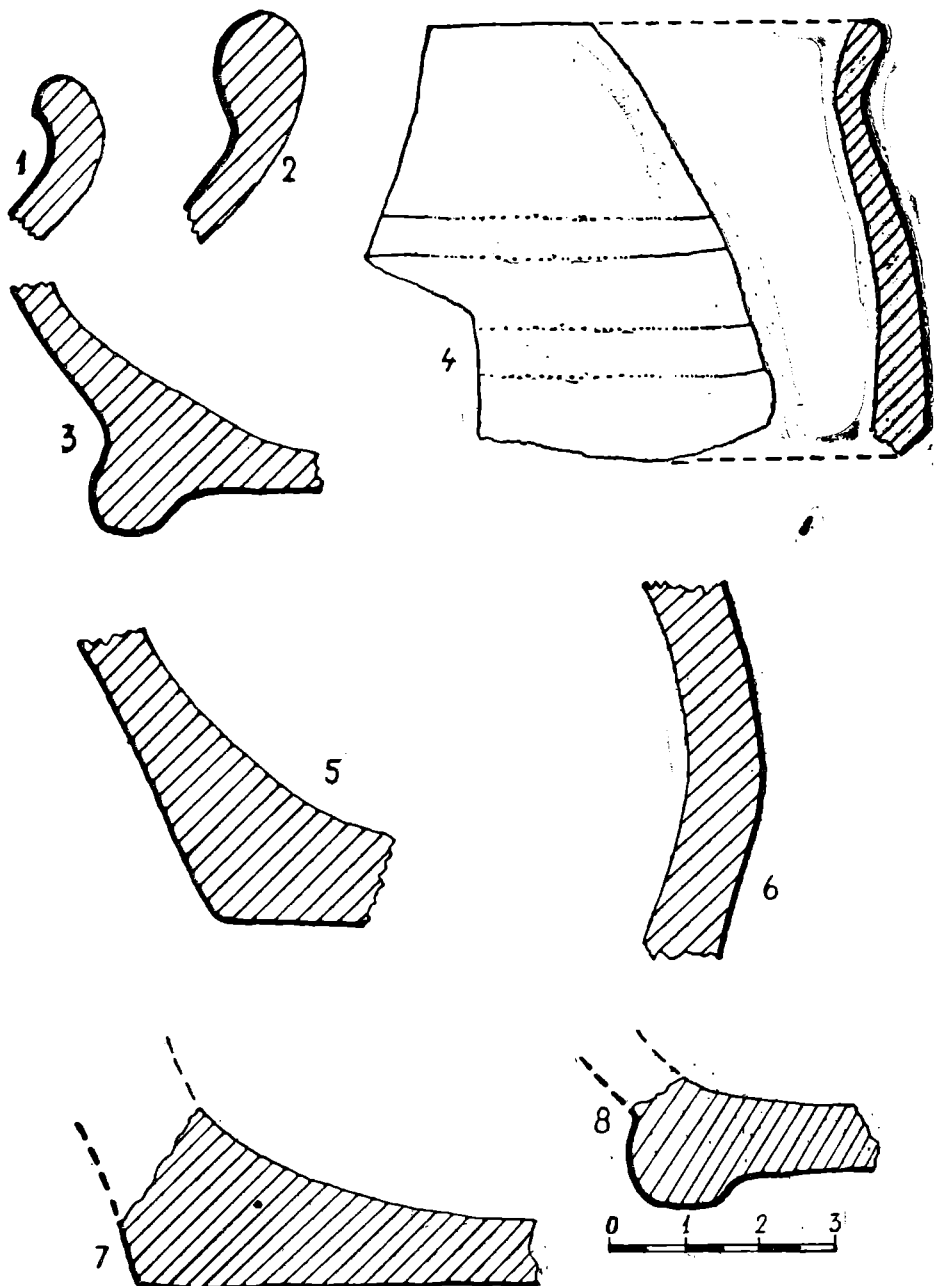

Fig. 2 — Avrămeni — „La Grădină” (P. 448): Mileniul I, sec. III — IV e.n. (1 — 8).

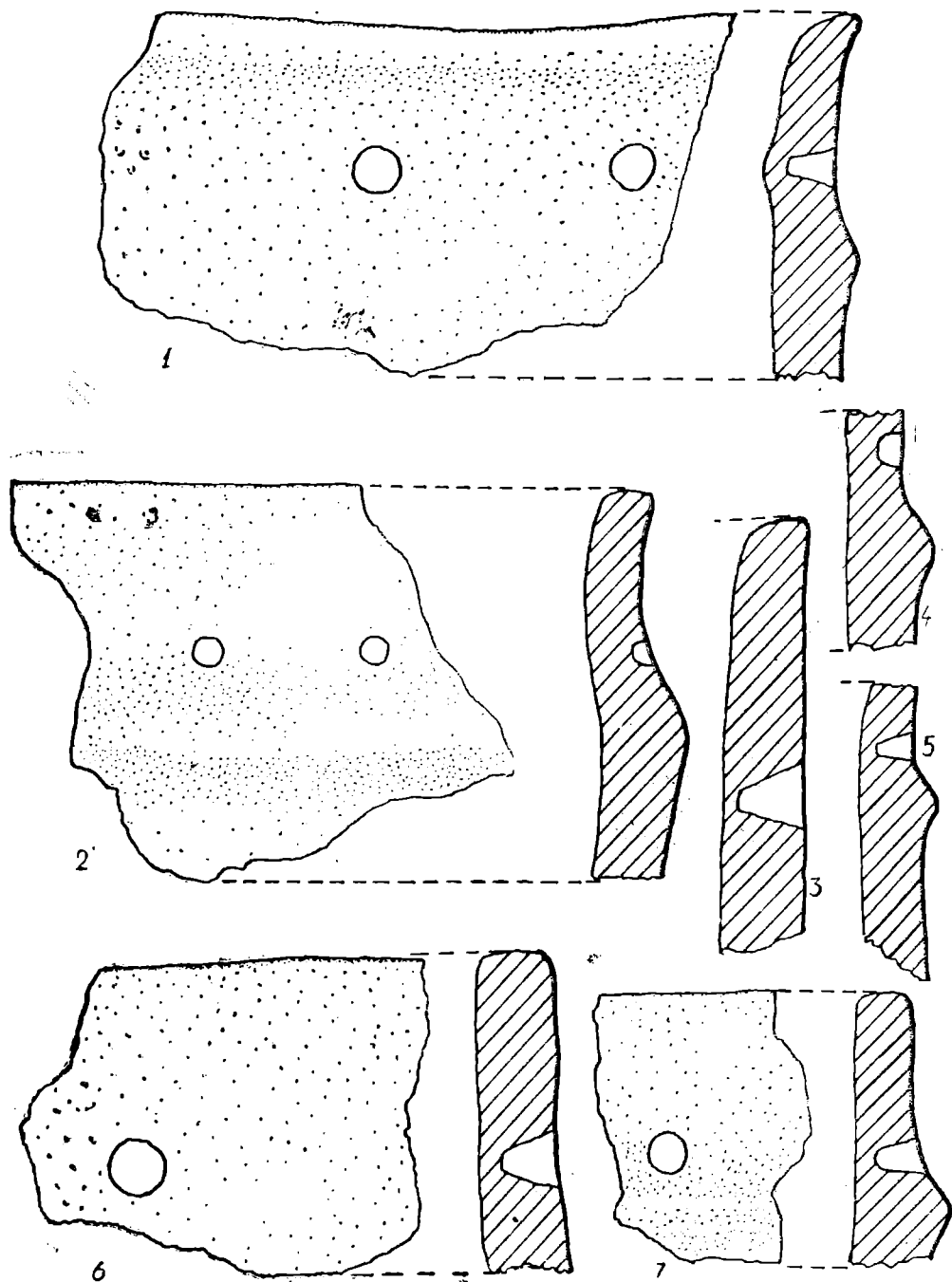

Fig. 3—Adăsești — „Căminul Lupului“ (P. 450): Sfirșitul epocii bronzului, cultura Noua (1—7).
www.cimec.ro

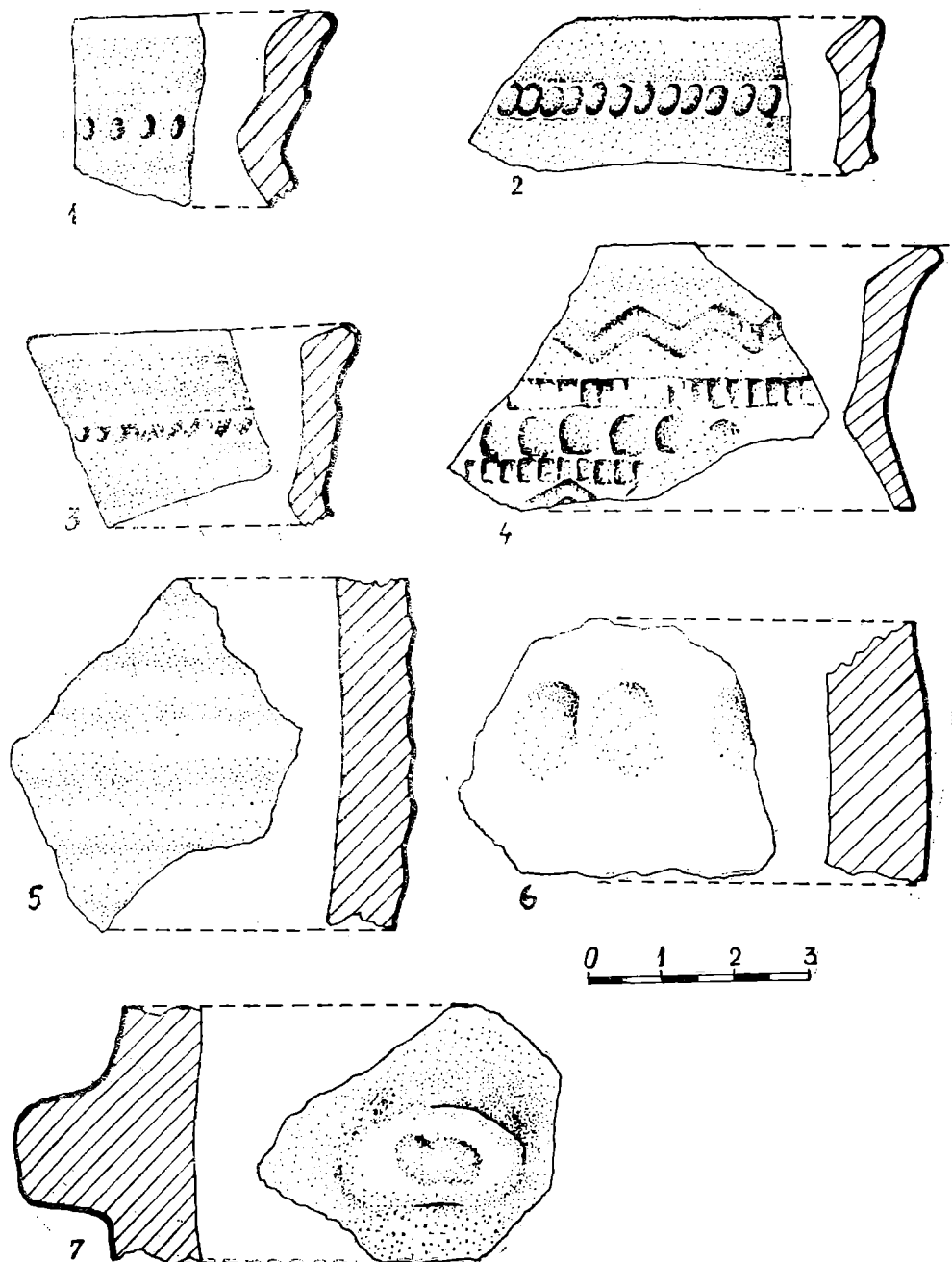

Fig. 4 — **Panaitoaia** — „*Flintina Holodnei*“ (P. 484) : Feudalism târziu, sec. XVII — XVIII (1 — 4) ; **Adășeni** — „*Gitul Lupului*“ (P. 450) : Prima epocă a fierului (5) ; a doua epocă a fierului (6 — 7).

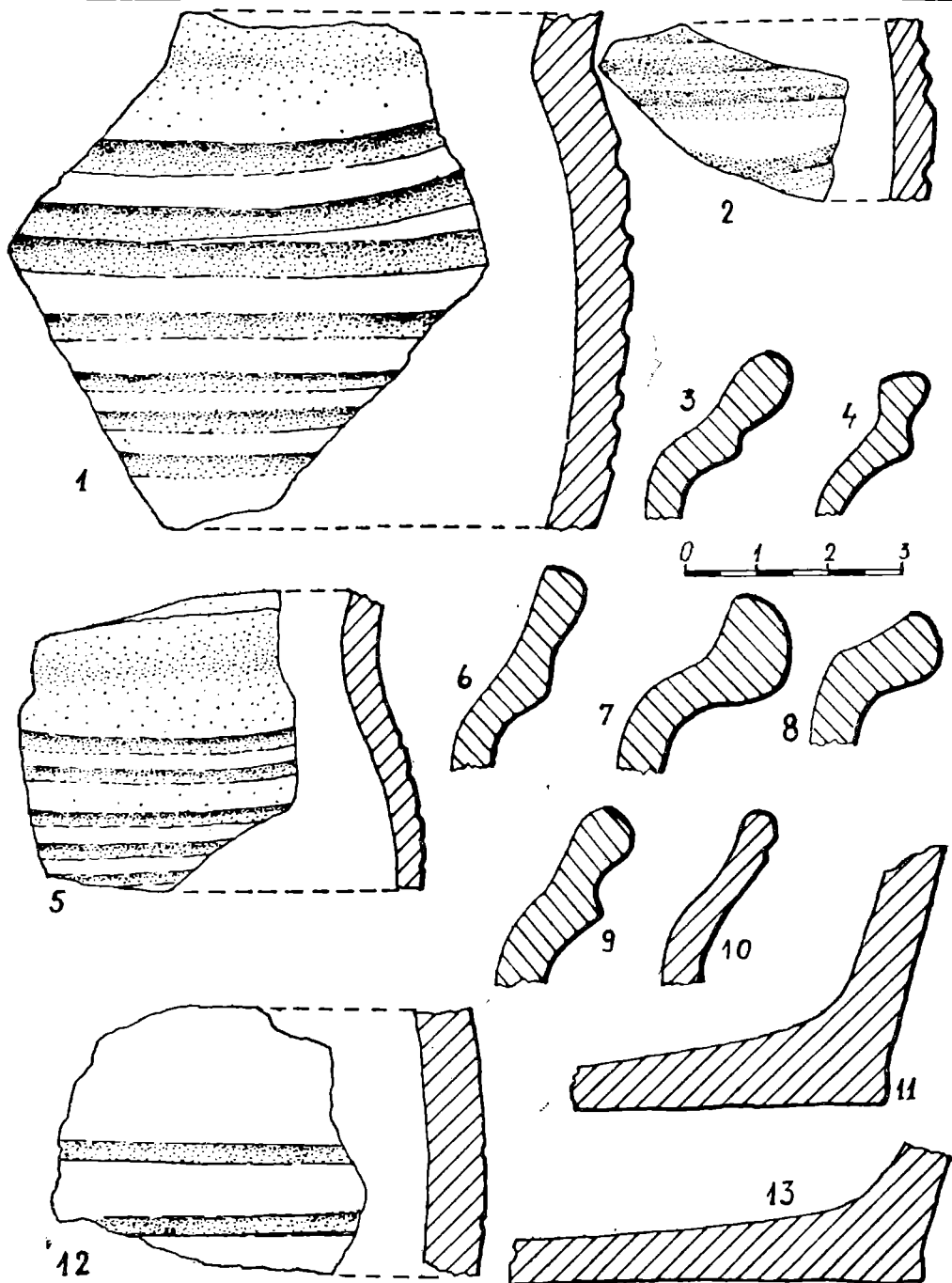

Fig. 5 — Zoițani — „La Stăndolă” (P. 456) ; Feudalism timpuriu (1, 12) ; feudalism dezvoltat (5, 7 — 9) ; feudalism târziu (2 — 4, 6, 10 — 11, 13).

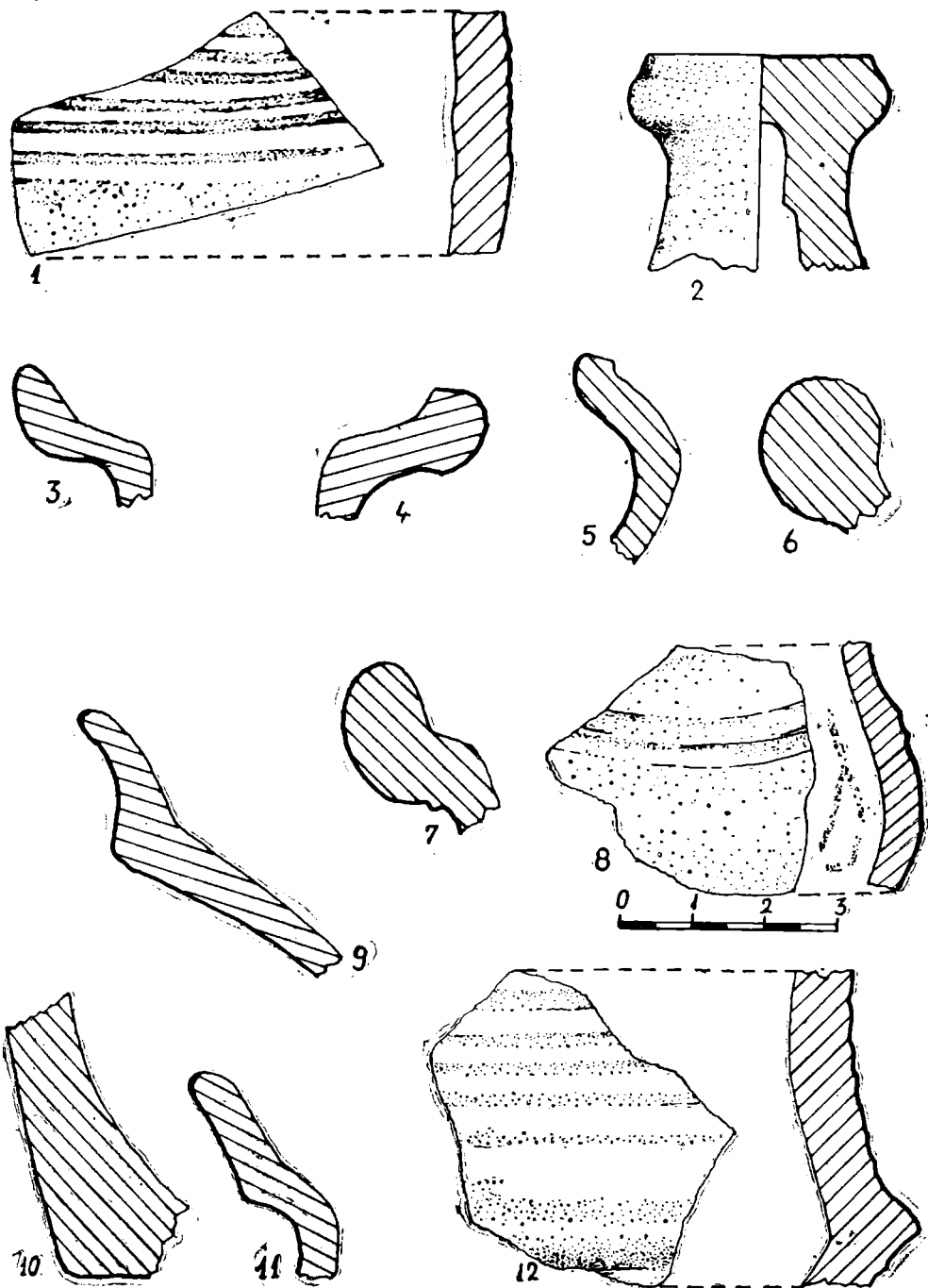

Fig. 6 — Zoltani — „La Standolă” (P. 449): Sec. II — III e. n. (6); Mileniul I, sec. III — IV e.n. (1, 8, 10); feudalism timpuriu (12); feudalism dezvoltat (2 — 5, 7); feudalism târziu (9 — 11).

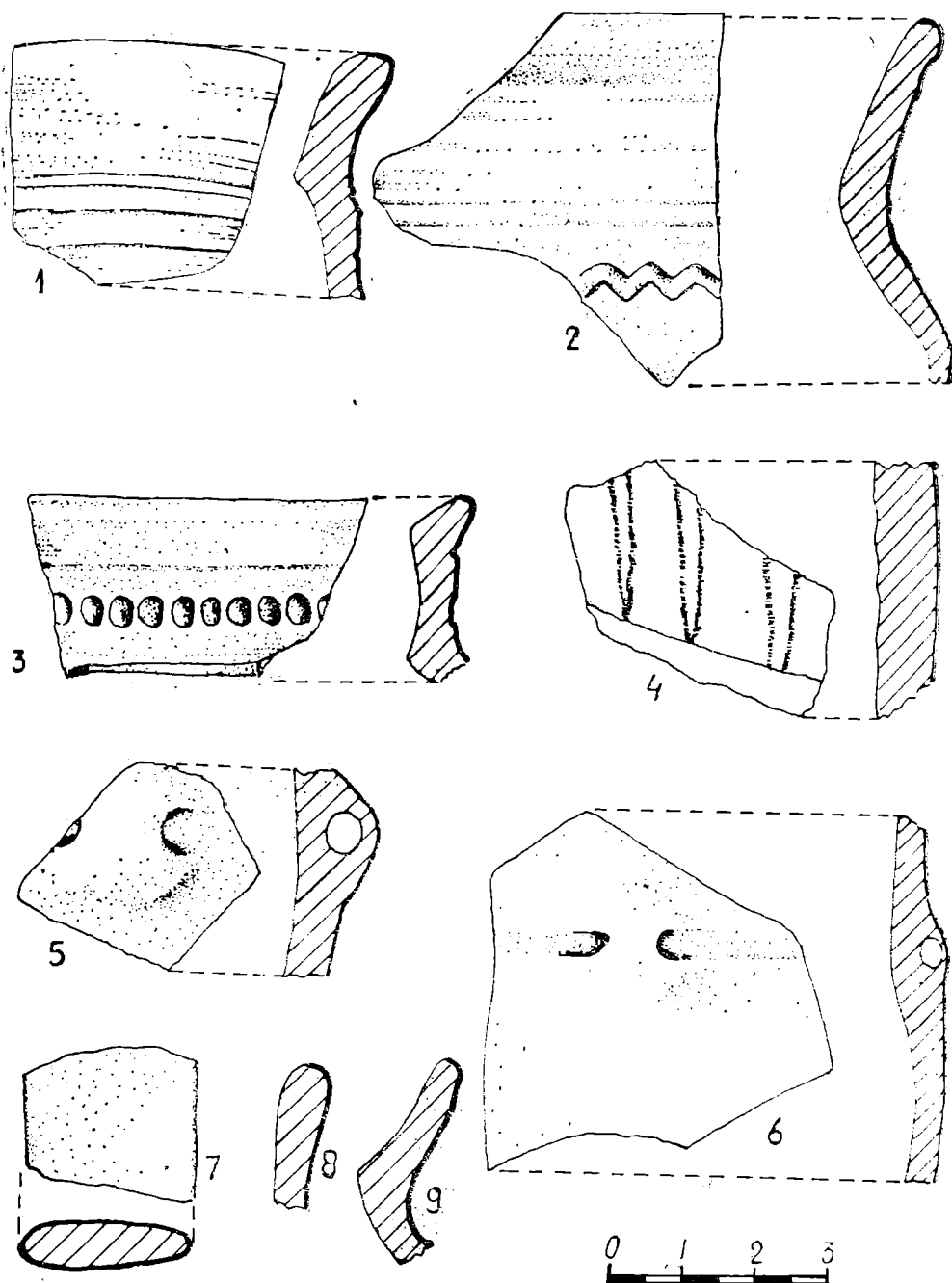

Fig. 7 — Tudor Vladimirescu — „Izlaz” (P. 452): Feudalism târziu, sec. XVII — XVIII (1 — 4). Zoiași — „Dealul Răchitei” (P. 47) Cucuteni, fază neprecizată (5 — 6). Ichișeni — „La Odaie” (P. 447): Feudalism târziu (7 — 9).

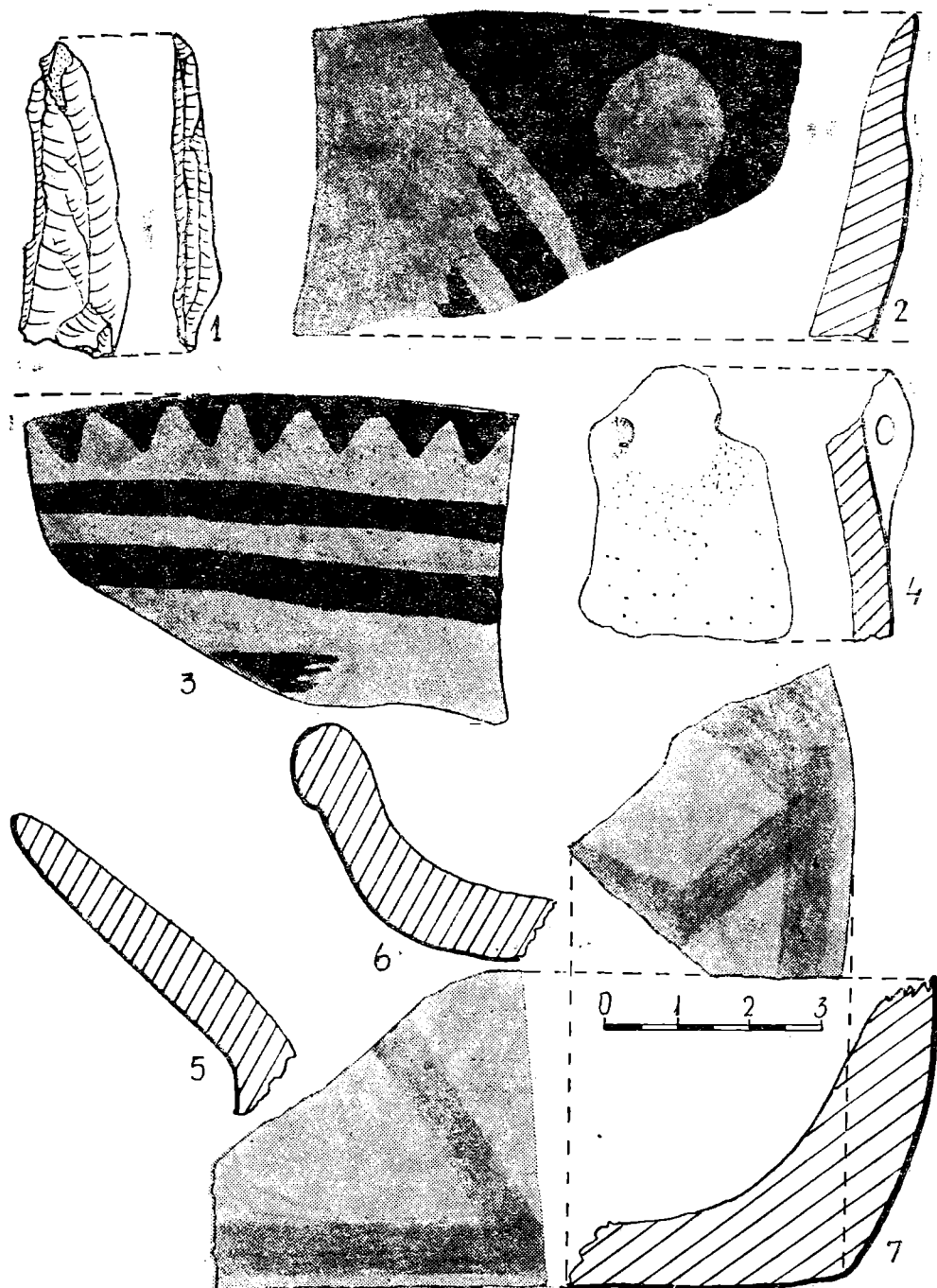

Fig. 8 — Zoițani — „În Hotar” (P. 451): Cucuteni, faza A — B (7); faza B (2 — 3); fază neprecizată (1, www.istoria.ro) (4); faza B (5); faza A — B (6).

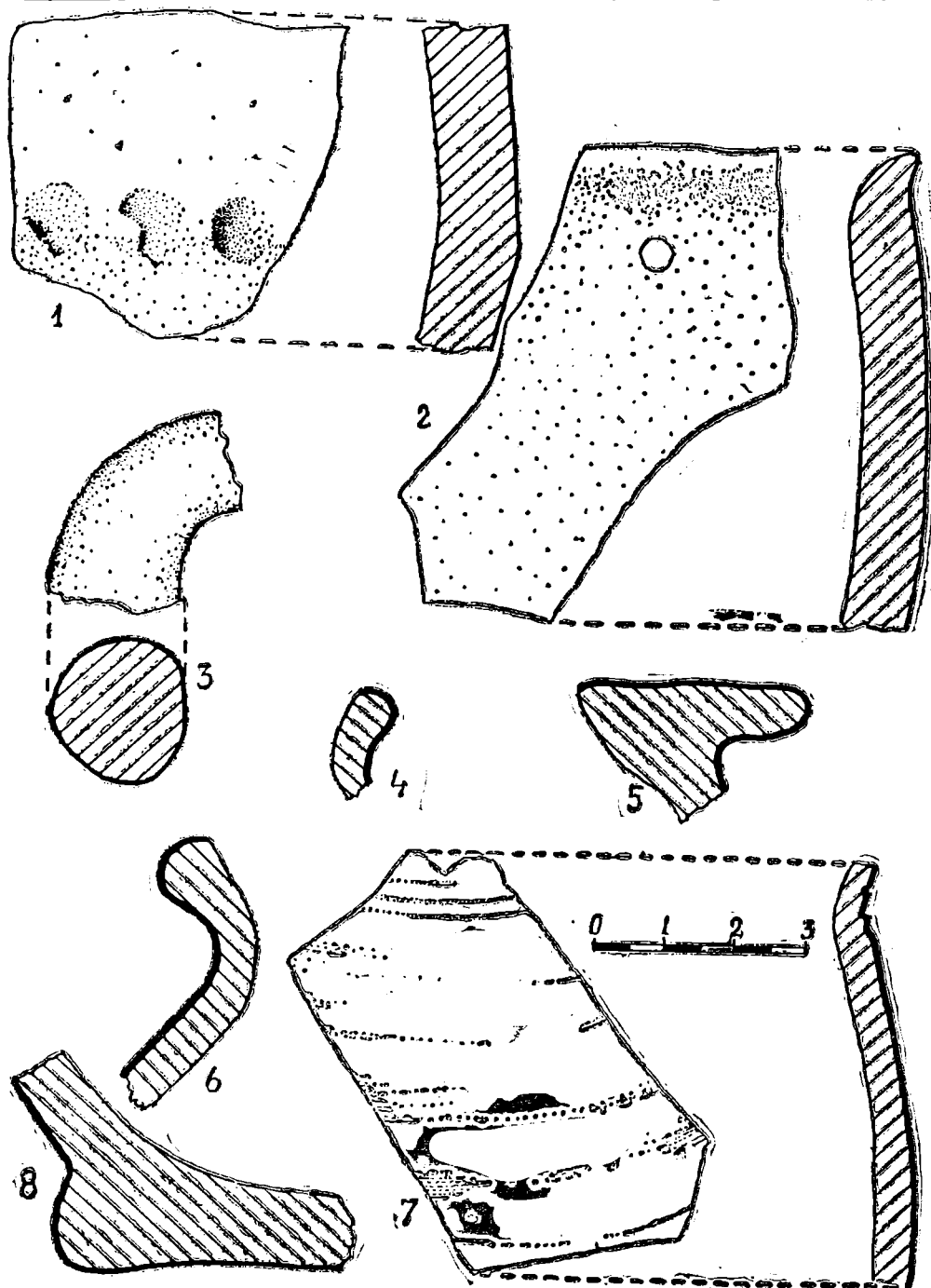

Fig. 9 — Timuș — „Secăriște” (P. 22): Sfârșitul epocii bronzului, cultura Noua (2);
 epoca fierului (1, 3); „La Găinărie” (P. 453): Mileniul I, sec. III — IV (5 — 6).
 www.cimec.ro

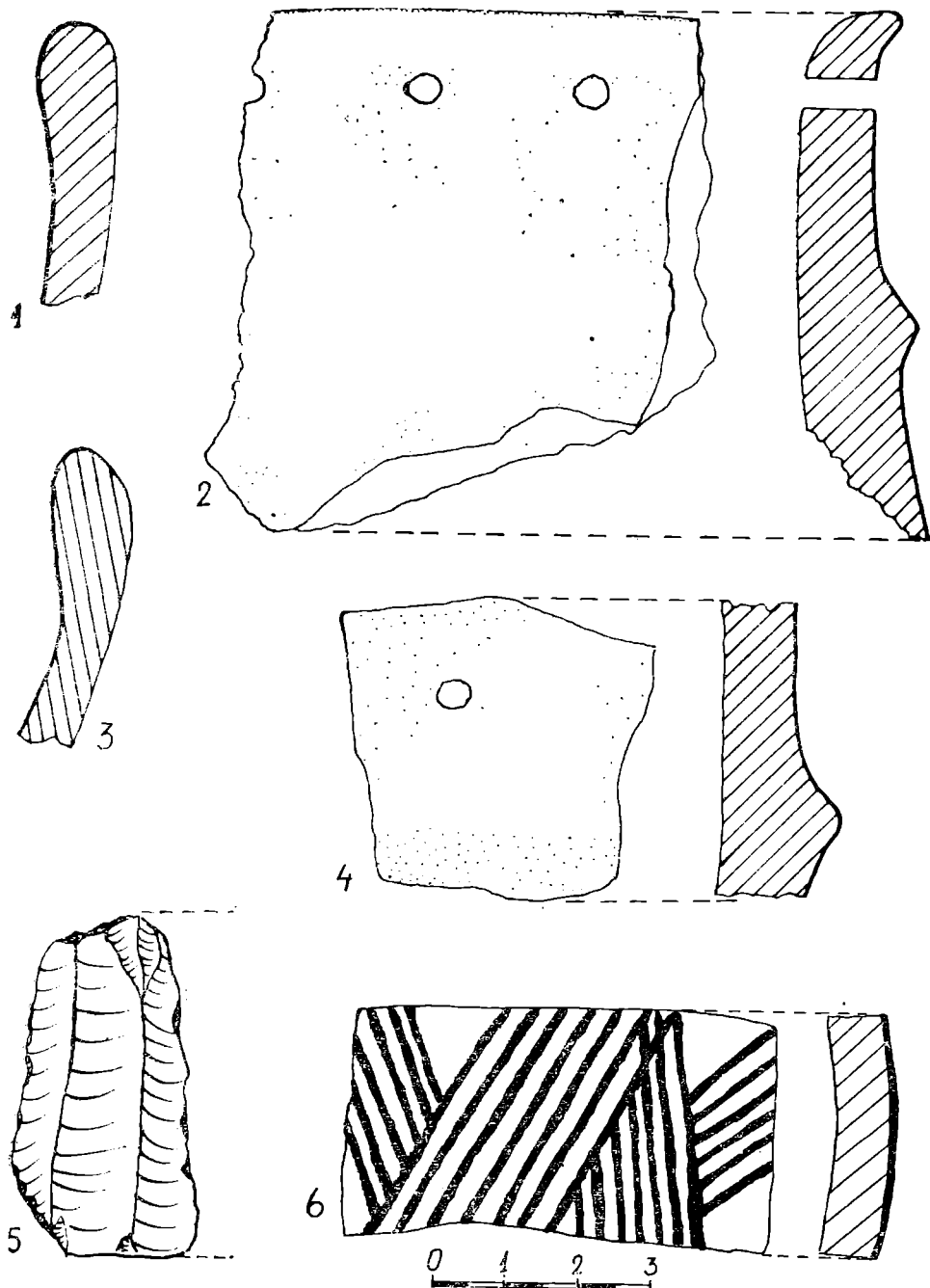

Fig. 10 — Dimitrie Cantemir — „Șleahul Livei” (P. 455): Perioada de tranziție de la eneolitic la epoca bronzului, cultura *Horodiștea* (6); sfârșitul ep. bronzului, cult. *Noua* (1 — 4); piesă silex (5).

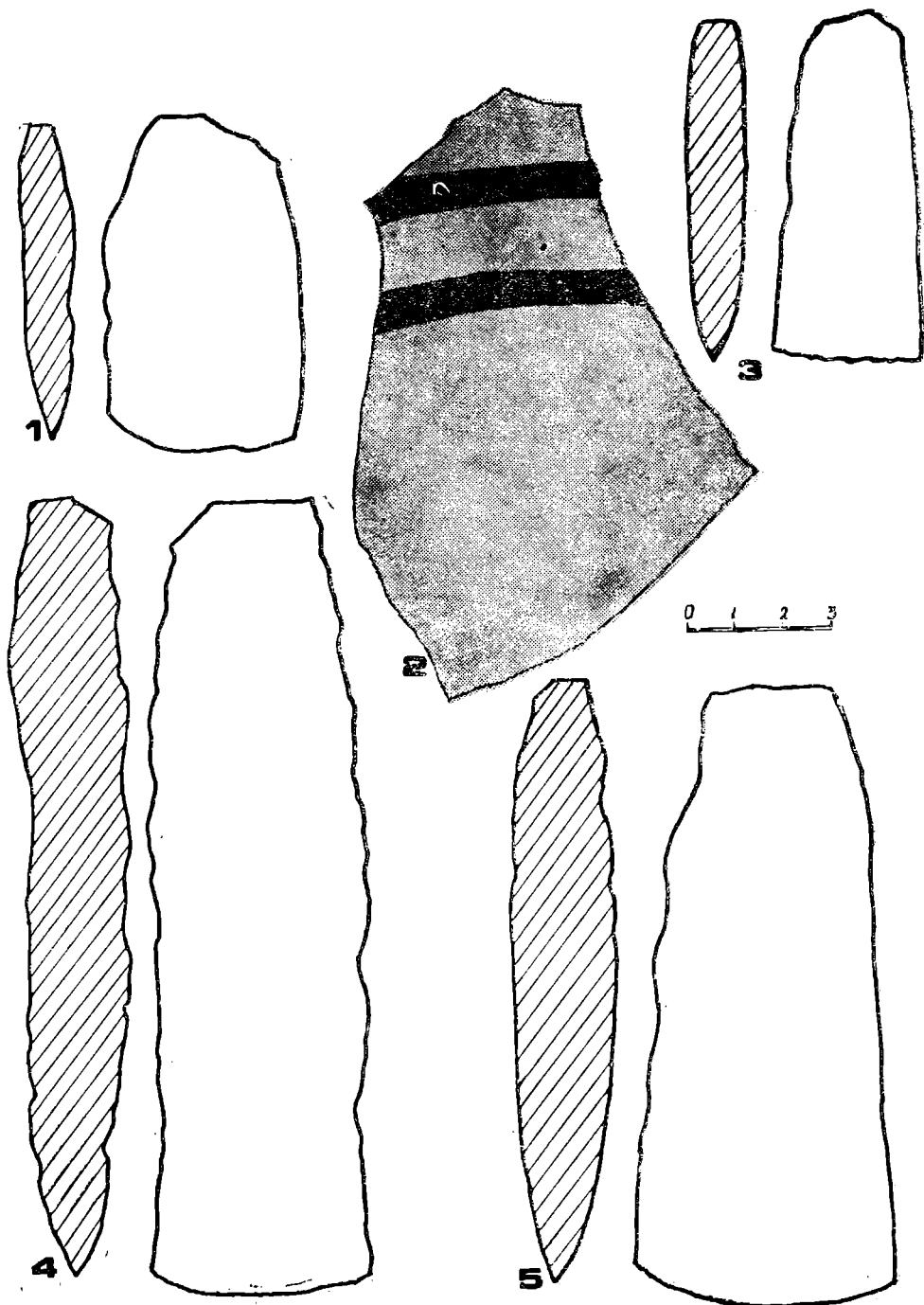

Fig. 11 — Aurel Vlaieu — Colecția prof. I. Melniciuc: Toporase și dăți din silex, aparținând perioadei de tranziție de la eneolitic la epoca bronzului, provenind din punctele „Glăvăneasca” (3), „Horpod” (4), „La Țeavă” (5). Zoițani — „La Standolă” (1). Dimitrie Cantemir: „Șteahul Liveș” (6). Cucuteni B (2).

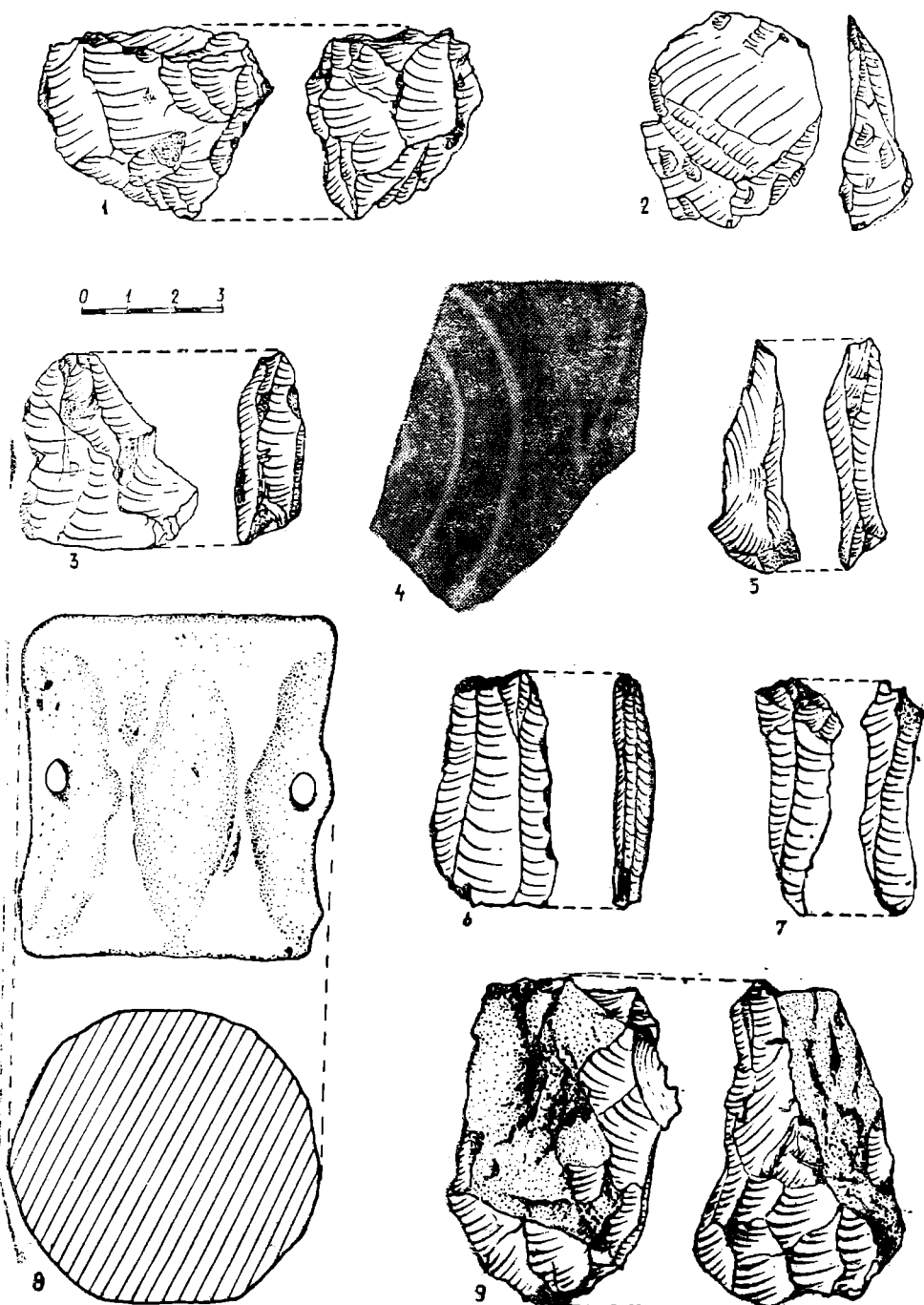

Fig. 12 — Avrămeni, comuna: **Dimitrie Cantemir** — „Șleahul Liveni“ (P. 455): 1 **Aurel Vlaicu** — „Iazul de pe valea Bodesiei“ (P. 442): 2; **Ichimeni** — „La Odaie“ (P. 447): 3, 5, 7; **Timuș** „Sectorul zootehnic“ (P. 443): 8; **Zoițani** — „La Standolă“ (P. 449): 9. Piese silex: 1 — 3; 5 — 7; 9. Fragment de oase de vertebră animal fosil: 8.

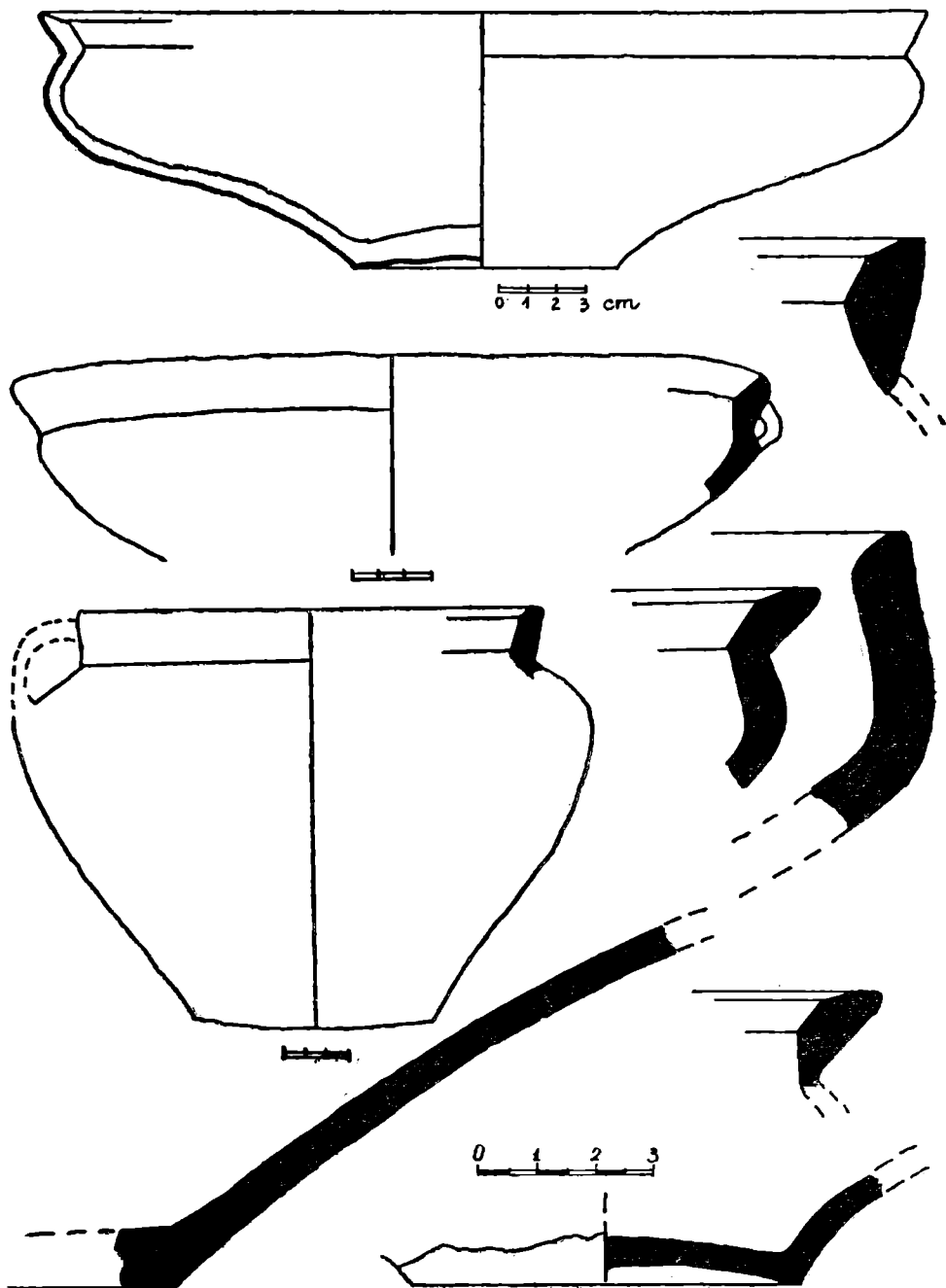

Fig. 13 — Ichișeni — Vase și fragmente ceramice din colecția Băileanu, aflate în fondul I documentar al Institutului de arheologie din București (nr. inv. II/11 482 — 11 487)

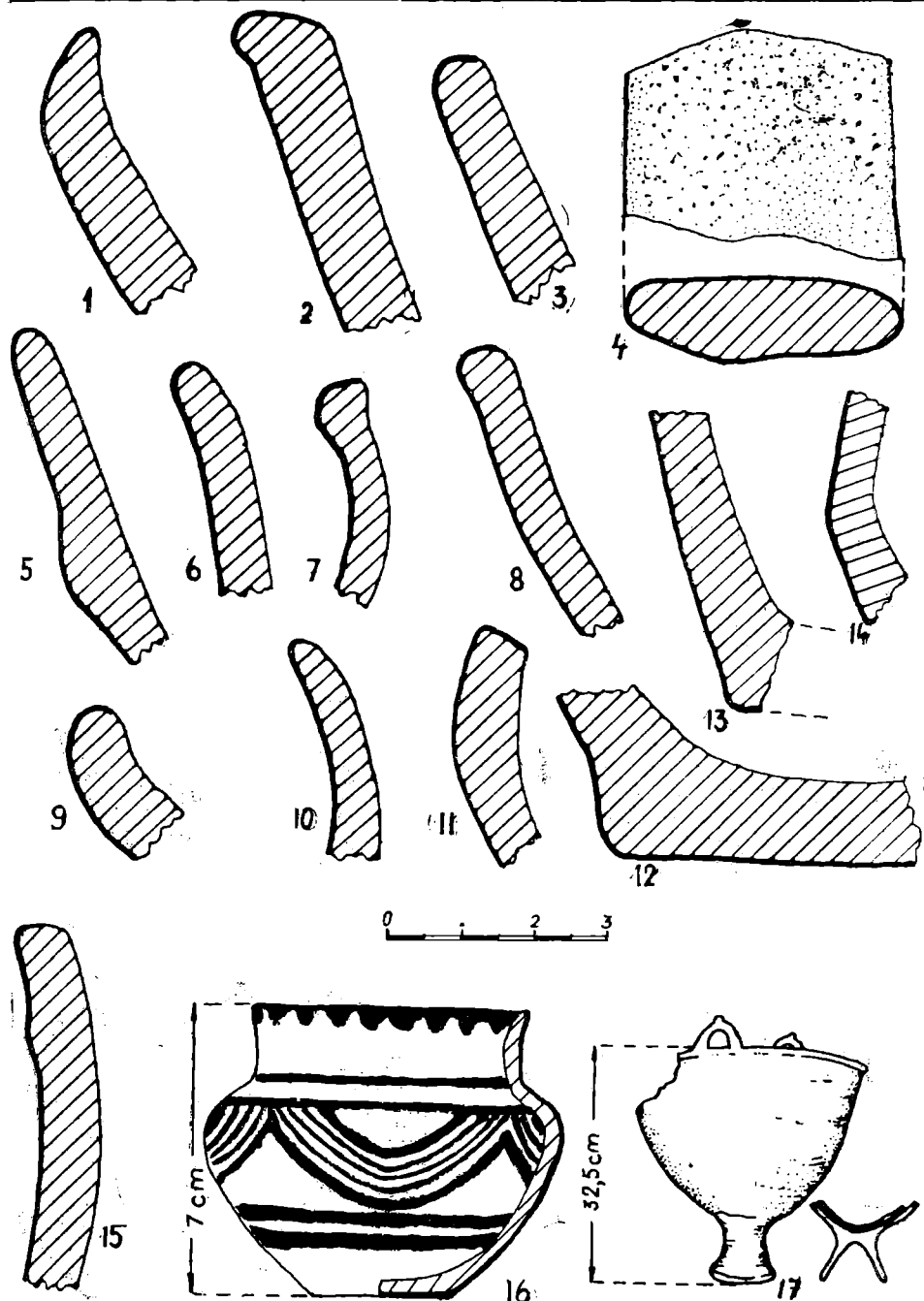

Fig. 14 — Adășeni — „Gîtul Lupului“ (P. 450): Cultura Noua (15) prima epocă a fierului (1, 5, 8, 10—12); a doua epocă a fierului (2 — 4, 6, 9, 13); daci, sec. II — III e.n. (7 — 14).

Iehimeni — „Movila Ratoș“, Cucuteni B (16)

Avrămeni — „La Pădurice“, Mov. 25 — scito — sarmați (17).

Fig. 15 — Piese numismatice descoperite în vatra satului Adășeni și în împrejurimi.